

Provinciale Staten van de Provincie Noord-Brabant
T.a.v. de griffie van Provinciale Staten
mevrouw C. Dortmans
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

5 april 2013

WO/eo285659/LvH/BvE

Betreft: Controleverklaring 2012.

Geachte Provinciale Staten, geachte mevrouw Dortmans,

Hierbij ontvangt u een gewaarmerkt exemplaar van de jaarrekening 2012 van provincie Noord-Brabant en onze getekende controleverklaring d.d. 5 april 2013. Tevens zenden wij u een afschrift van bovengenoemde controleverklaring.

Toestemming gebruik en openbaarmaking controleverklaring en daaraan verbonden voorwaarden

Wij bevestigen u akkoord te gaan met het opnemen van het afschrift van de verklaring in exemplaren van de jaarrekening 2012, die overeenkomt met het bijgevoegde gewaarmerkte exemplaar.

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat het afschrift van onze controleverklaring, zoals opgenomen in bijgaande - door ons gewaarmerkte - stukken, openbaar wordt gemaakt. Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan tezamen met de jaarrekening.

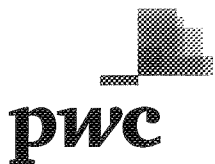
Indien u deze jaarrekening en een afschrift van de verklaring opneemt op internet, dient u te waarborgen dat deze goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarrekening in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarrekening verlaat ("U verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening").

Ondertekening jaarrekening

Een exemplaar van de jaarrekening dient door het College van Gedeputeerde Staten te worden aangeboden aan Provinciale Staten. Deze jaarrekening dient te worden vastgesteld door Provinciale Staten. Deze vaststelling dient te worden genotuleerd.

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Flight Forum 840, 5657 DV Eindhoven, Postbus 6365,
5600 HJ Eindhoven
T: 088 792 00 40, F: 088 792 94 13, www.pwc.nl*

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Gebeurtenissen na balansdatum

Overigens wijzen wij erop dat, indien tot het moment van vaststelling door Provinciale Staten omstandigheden (gebeurtenissen na balansdatum) blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, een dergelijke aanpassing nog vóór deze vaststelling moet worden gemaakt. Uiteraard vervalt in die situatie onze bovengenoemde toestemming.

Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

W.J.J. Verdegaaal-Ong

W.J.J. Verdegaaal-Ong RA
partner

Bijlagen

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Provinciale Staten provincie Noord-Brabant

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2012 van provincie Noord-Brabant gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012 en de programmarekening over 2012 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, alsmede de SISA-bijlage.

Verantwoordelijkheid van College van Gedeputeerde Staten

Het College van Gedeputeerde Staten van provincie Noord-Brabant is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder provinciale verordeningen.

Het College van Gedeputeerde Staten is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Flight Forum 840, 5657 DV Eindhoven, Postbus 6365,
5600 HJ Eindhoven*

T: 088 792 00 40, F: 088 792 94 13, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de provincie. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door College van Gedeputeerde Staten gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten en toevoegingen aan reserves.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

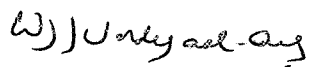
Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van provincie Noord-Brabant een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2012 als van de activa en passiva per 31 december 2012 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2012, in alle van materieel belang zijnde aspecten, rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de relevante wet- en regelgeving, waaronder provinciale verordeningen.

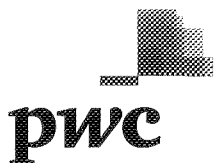
Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 217 lid 3 onder d Provinciewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Eindhoven, 5 april 2013
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'W.J.J. Verdegaal-Ong'.

W.J.J. Verdegaal-Ong RA

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Provinciale Staten provincie Noord-Brabant

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2012 van provincie Noord-Brabant gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012 en de programmarekening over 2012 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, alsmede de SISA-bijlage.

Verantwoordelijkheid van College van Gedeputeerde Staten

Het College van Gedeputeerde Staten van provincie Noord-Brabant is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder provinciale verordeningen.

Het College van Gedeputeerde Staten is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Flight Forum 840, 5657 DV Eindhoven, Postbus 6365,
5600 HJ Eindhoven*

T: 088 792 00 40, F: 088 792 94 13, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de provincie. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door College van Gedeputeerde Staten gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten en toevoegingen aan reserves.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van provincie Noord-Brabant een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2012 als van de activa en passiva per 31 december 2012 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2012, in alle van materieel belang zijnde aspecten, rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de relevante wet- en regelgeving, waaronder provinciale verordeningen.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 217 lid 3 onder d Provinciewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Eindhoven, 5 april 2013

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door W.J.J. Verdegaal-Ong RA

Jaarrekening 2012

Jaarrekening 2012

Programmarekening met toelichting

De programmarekening met toelichting bestaat uit de rekening van lasten en baten waarin op productgroepniveau (het autorisatieniveau) de lasten en baten van de oorspronkelijke begroting, de begroting inclusief de door PS vastgestelde begrotingswijzigingen en de realisaties zijn opgenomen. De verschillen tussen begroting ná wijziging en de realisatie zoals vermeld in de blauw gearceerde kolommen zijn toegelicht in de verschillenanalyse programmarekening.

De in 2012 doorgevoerde wijzigingen m.b.t. gewijzigde balanssystematiek voor de verantwoording van subsidies en de wijzigingen die zijn doorgevoerd met betrekking tot decentralisatieuitkeringen zijn toegelicht op blz 233/234 bij de toelichting op de balans.

Programmarekening	Lasten 2012 vóór wijz.	ná wijz	realisatie	Verschil lasten	Baten 2012 vóór wijz.	Bedragen x € 1.000 ná wijz	realisatie	Verschil baten
		a	b	a/-b		c	d	d -/- c
01 Programma Bestuur								
01.01 Provinciebestuur	5.042	5.807	15.858	-10.051	358	358	364	7
01.02 Bestuurlijke samenwerking	15.997	36.658	31.457	5.200	0	300	546	246
01.03 Interbestuurlijk toezicht	739	712	707	5	553	532	532	0
Apparaatskosten	6.741	6.741	6.940	-199				
Totaal programma Bestuur	28.519	49.918	54.962	-5.044	911	1.189	1.442	253
02 Programma Ruimte								
02.01 Ruimtelijke ontwikkeling en - kwaliteit	8.932	3.398	5.223	-1.825	120	2.407	3.249	842
02.02 Vitaal platteland	11.090	42.377	59.135	-16.758	4.572	5.801	23.456	17.655
02.03 Sterk stedelijk netwerk	30.536	51.107	72.374	-21.267	0	4.743	35.023	30.279
Apparaatskosten	19.708	19.708	21.993	-2.285				
Totaal programma Ruimte	70.266	116.589	158.725	-42.135	4.692	12.952	61.728	48.776
03 Programma Ecologie								
03.01 Water	45.931	55.190	73.502	-18.311	26.402	14.961	32.385	17.424
03.02 Milieu	58.402	98.888	117.729	-18.841	16.049	12.808	54.657	41.849
03.03 Natuur en landschap	54.906	94.635	110.627	-15.992	37.031	29.363	40.478	11.115
Apparaatskosten	52.850	54.750	45.968	8.782				

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programmarekening	Lasten 2012 vóór wijz.	ná wijz	realisatie	Verschil lasten	Baten 2012 vóór wijz.	Bedragen x € 1.000		Verschil baten
						ná wijz	realisatie	
Totaal programma Ecologie	212.089	303.463	347.826	-44.363	79.481	57.131	127.520	70.389
04 Programma Economie								
04.01 Algemeen economisch beleid	26.094	31.126	35.347	-4.221	2.301	3.309	4.804	1.495
04.02 Economisch programma Brabant	12.153	27.921	41.723	-13.801	369	259	5.680	5.420
04.03 Internationalisering en EU programma's	61.956	59.748	120.106	-60.358	50.000	34.548	102.806	68.258
Apparaatskosten	4.512	4.512	10.280	-5.769				
Totaal programma Economie	104.715	123.307	207.456	-84.149	52.670	38.116	113.290	75.174
05 Programma mobiliteit								
05.01 Mobiliteit	89.256	155.963	160.635	-4.672	22.913	29.215	43.711	14.496
05.02 Openbaar vervoer	168.936	158.158	168.910	-10.752	126.532	123.204	133.390	10.186
05.03 Infrastructuur/ provinciale wegen	91.729	117.856	125.653	-7.797	32.584	33.377	41.810	8.433
Apparaatskosten	24.867	24.867	25.360	-493				
Totaal programma Mobiliteit	374.788	456.844	480.557	-23.714	182.030	185.795	218.911	33.115
06 Programma Cultuur en samenleving								
06.01 Cultuur	33.192	47.766	46.919	847	508	388	319	-69
06.02 Jeugd	194.587	207.084	208.158	-1.074	182.313	191.700	194.188	2.488
06.03 Samenleving	24.613	66.763	67.082	-320	334	404	3.074	2.669
06.04 Sociaal cultureel beleid	32.154	31.917	31.037	880	0	0	48	48
Apparaatskosten	12.508	12.508	11.742	765				
Totaal programma Cultuur en samenleving	297.054	366.038	364.939	1.098	183.155	192.492	197.629	5.136
07 Investeringsagenda								
07.01 Energietransitie	24.100	35.794	32.538	3.256	0	0	33	33
07.02 Landschappen van allure	0	250	165	85	0	0	0	0

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programmarekening	Lasten 2012 vóór wijz.	ná wijz.	realisatie	Verschil lasten	Baten 2012 vóór wijz.	Bedragen x € 1.000		Verschil baten
						ná wijz.	realisatie	
07.03 2018 Brabant: samen culturele hoofdstad	0	4.200	4.738	-538	0	0	0	0
07.04 Sportplan 2016	900	18.295	16.279	2.016	0	0	0	0
07.05 Grote erfgoedcomplexen	0	625	221	404	0	0	0	0
07.06 Spaar- en investeringsfonds wegeninfrastructuur	0	13.550	14.641	-1.091	0	0	5	5
Apparaatskosten	3.224	3.224	3.474	-250				
Totaal programma Jeugd, cultuur en samenleving	28.224	75.938	72.056	3.882	0	0	39	39
Algemeen financieel beleid								
Algemene dekkingsmiddelen	21.476	22.896	25.760	-2.865	450.716	490.422	479.603	-10.819
Stelposten	52.666	1.371	443	929	0	3.796	0	-3.796
Onvoorzien	958	958	0	958				
	75.100	25.225	26.203	-978	450.716	494.218	479.603	-14.615
	1.190.755	1.517.322	1.712.724	-195.402	953.655	981.894	1.200.162	218.267
Resultaat vóór bestemming								
	Begr. oorspr.	Begroting na wijz.	Realisatie		Verschil			
	-237.100	-535.427	-512.562		-22.865			
	Begr. oorspr.	Begroting na wijz.	Realisatie		Begr. oorspr.	Begroting na wijz.	Realisatie	
Stortingen in reserves	137.903	210.052	177.339	32.713				
Onttrekkingen aan reserves					375.004	745.479	670.698	-74.781
	1.328.658	1.727.373	1.890.062	-162.689	1.328.658	1.727.373	1.870.860	143.487

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programmarekening	Lasten 2012			Verschil lasten	Baten 2012			Verschil baten
	vóór wijz.	ná wijz.	realisatie		vóór wijz.	ná wijz.	realisatie	
	Begr. oorspr.	Begroting na wijz.	Realisatie					
Batig resultaat ná bestemming	0	0	-19.203					
	0	0	-19.203					

Toelichting programmarekening / Verschillenanalyse programmarekening

Onderstaand worden de verschillen tussen de geraamde lasten en de gerealiseerde lasten en de verschillen tussen de geraamde baten en de gerealiseerde baten per productgroep en per programma toegelicht (de bedragen in de lichtblauw gearceerde kolommen uit bovenstaande tabel worden toegelicht).

In de onderstaande toelichting zijn de in het kader van de herstructurering van de balanssystematiek als last genomen harde subsidieverplichtingen expliciet opgenomen.

In de productenrealisatie is een gedetailleerd overzicht opgenomen van alle begrotingsposten met raming en realisatie en met specificatie van het effect van de harde verplichtingen die als last in de jaarrekening 2012 zijn verwerkt.

Bedragen x € 1.000		Verschil t.o.v. begroting		Toelichting op de verschillen t.o.v. de ramingen in de begroting na wijziging
		Lasten	Baten	
		+ voordelig - nadelig	+ voordelig - nadelig	
01	Programma Bestuur			
01.01	Provinciebestuur	-10.051		7 <u>Lasten:</u> Als gevolg van de vorming van de voorziening Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (APPA) vallen de lasten ruim € 10 miljoen hoger uit dan geraamd. In de begroting was hiermee bij de lasten van deze productgroep geen rekening gehouden. Wel is in de begroting 2013 in de paragraaf weerstandsvermogen rekening gehouden met de te vormen voorziening Appa.
01.02	Bestuurlijke samenwerking	5.200		246 <u>Lasten:</u> Het voordeel op de lasten t.o.v. de begroting bestaat uit onderbesteding op de lasten tot een bedrag van € 5,2 mln waarvan € 0,8 mln vanwege harde subsidieverplichtingen die als last zijn genomen, en overschrijdingen tot een bedrag van € 0,2 mln.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bedragen x € 1.000		Verschil t.o.v. begroting		Toelichting op de verschillen t.o.v. de ramingen in de begroting na wijziging
		Lasten	Baten	
		+ voordelig	+ voordelig	
		- nadelig	- nadelig	
	Waarvan effect naar voren gehaalde verplichtingen € 0,8 mln			Samen Investeren west Brabant: Proeftuin stadsoevers Roosendaal heeft vertraging opgelopen door bezwaar- en beroepsprocedures en de leefbaarheidsprojecten zijn vertraagd door meer benodigde tijd voor cofinanciering. De realisatie valt hierdoor € 4,2 mln lager uit dan geraamd. Voor samen investeren B5, voor majeure projecten in West Brabant en voor integratie Oss-Lith zijn harde verplichtingen van projectsubsidies als last genomen tot een totaal bedrag van € 20,2 mln. In de begroting was hiervoor al rekening gehouden met een bedrag van € 20,9 mln. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in de productenrealisatie. De overschrijding ad € 0,2 mln betreft de lasten voor programma Brabantstad. Deze overschrijding wordt gecompenseerd door de bijdrage van de partners in Brabantstad.
01.03	Interbestuurlijk toezicht	5	0	
	Apparaatskosten	-199		<u>Lasten:</u> De apparaatskosten zijn toegerekend op basis van de inzet van personeel uitgedrukt in fte. Een nadere toelichting op de toedeling van de apparaatskosten aan de programma's is opgenomen in bijlage 8.
	Totaal programma Bestuur	-5.044	253	
02	Programma Ruimte			
02.01	Ruimtelijke ontwikkeling en - kwaliteit	-1.825		<u>Lasten:</u> Door o.a. de inwerkingtreding van de garantiebepaling uit de verplaatsingsovereenkomst LOGs met gemeente Mill, Landerd en Grave valt de afwaardering op aankopen ontwikkelbedrijf € 1,8 mln hoger uit dan voorzien. 842 <u>Baten:</u> Door een voordelige tussentijdse afrekening van het project polder Jannezeand en een voordelig verschil tussen rekenrente en afgesproken rente bij overeenkomst Life Science Park Oss en Log Graspeel vallen de baten € 0,8 mln hoger uit dan geraamd.
02.02	Vitaal platteland	-16.758		<u>Lasten:</u> Het nadeel op de lasten t.o.v. de begroting bestaat uit onderbesteding op de lasten tot een bedrag van € 26,6 mln en overschrijding van de lasten tot een bedrag van € 43,3 mln doordat harde subsidieverplichtingen als last zijn genomen in de jaarrekening. De onderbesteding betreft: € 1 mln ivm later afgegeven subsidiebeschikkingen voor streeknetwerken € 1,7 mln vanwege vertraging in uitvoering bij derden en declaratie van projecten uitvoeringsimpuls reconstructie € 9,9 mln voor onvermijdelijke verplichtingen ILG waarmee in de begroting al rekening was gehouden. € 4,4 mln vanwege correcties ILG afrekening over voorgaande jaren € 6,8 mln bij landbouwkundige structuurverbetering vanwege vertraging in o.a. kavelruil en financiële correcties ILG-afrekening.

Bedragen x € 1.000	Verschil t.o.v. begroting		Toelichting op de verschillen t.o.v. de ramingen in de begroting na wijziging
	Lasten	Baten	
	+ voordelig	+ voordelig	
	- nadelig	- nadelig	
Waarvan effect naar voren gehaalde verplichtingen -/- € 43,3 mln.			€ 2 mln vanwege vertraging in realisatie en declaratie van projecten PMJP door bestemmingsplanprocedures en vergunningverlening. € 0,7 mln overige onderbesteding op werkbudgetten. Voor regievoering, landbouwkundige structuurverbetering, glastuinbouw en uitvoering Europese programma's zijn harde subsidieverplichtingen als last genomen tot een totaal bedrag van € 49,9 mln. In de begroting was hiervoor al rekening gehouden met een bedrag van € 6,6 mln. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in de productenrealisatie.
		17.655	<u>Baten:</u> Als gevolg van de harde subsidieverplichtingen die als last zijn genomen vallen ook de bijbehorende baten van rijk, EU en derden in 2012 hoger uit dan geraamd
02.03	Sterk stedelijk netwerk	-21.267	<u>Lasten:</u> Het nadeel op de lasten t.o.v. de begroting bestaat uit onderbesteding op de lasten tot een bedrag van € 16,5 mln, overschrijding van de lasten tot een bedrag van € 31,2 mln door harde subsidieverplichtingen die als last zijn genomen en overige overschrijdingen tot een bedrag van € 6,6 mln. De onderbesteding betreft: € 2,6 mln a.g.v. de slechte situatie op de woningmarkt zijn minder subsidies voor starterswoningen verstrekt. € 2 mln doordat in 2012 meer woningen particulier zijn verkocht waardoor er minder in provinciaal bezit zijn gekomen. € 10,9 mln doordat projecten samen investeren (verkeersbrug Ponte Palazzo 's Hertogenbosch, Strijp S Eindhoven) vertraging hebben opgelopen. Daarnaast viel de herontwikkeling van westelijk deel spoorzone Tilburg goedkoper uit. € 0,7 mln lagere kapitaallasten omdat provincie minder huizen in portefeuille heeft gekregen met de Brabantse verkoopgarantie. € 0,3 mln doordat project kanaalzone Oirschot en cofinanciering Brainport Avenue enige vertraging hebben opgelopen. De overschrijdingen betreffen de als last genomen harde verplichtingen voor projectsubsidies. Voor stedelijke projecten en voor investeringen stedelijke vernieuwing zijn harde subsidie verplichtingen van projectsubsidies als last genomen tot een totaalbedrag van € 54,9 mln. In de begroting was hiervoor al rekening gehouden met een bedrag van € 23,7 mln. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in de productenrealisatie. De overige overschrijdingen betreffen: € 1,1 mln verlies op woningbouwportefeuille Brabantse verkoop garantie
Waarvan effect naar voren gehaalde verplichtingen -/- € 31,2 mln			

Bedragen x € 1.000		Verschil t.o.v. begroting		Toelichting op de verschillen t.o.v. de ramingen in de begroting na wijziging
		Lasten	Baten	
		+ voordelig	+ voordelig	
		- nadelig	- nadelig	
				€ 5,4 mln per saldo overschrijding op Investeringsbudget stedelijke vernieuwing bestaat enerzijds uit lagere kosten in verband met vertraging van ISV projecten ad € 5,2 mln en anderzijds uit hogere kosten ad € 10,6 mln in verband met het via de rekening van lasten en baten verschuiven van Rijksmiddelen ISV van reserve naar vooruitontvangen rijksmiddelen op de balans. De overschrijding ad € 10,6 mln wordt geheel gecompenseerd door de vrijval uit de reserve.
			30.279	<i>Baten:</i> Als gevolg van de harde subsidieverplichtingen die als last zijn genomen vallen ook de bijbehorende baten van het rijk voor ISV-3 in 2012 hoger uit dan geraamd
	Apparaatskosten	-2.285		<i>Lasten:</i> De apparaatskosten zijn toegerekend op basis van de inzet van personeel uitgedrukt in fte. Voor de realisatie zijn aan programma ruimte meer fte toegewezen dan in de begroting. Een nadere toelichting op de toedeling van de apparaatskosten aan de programma's is opgenomen in bijlage 8.
	Totaal programma Ruimte	-42.135	48.776	
03	Programma Ecologie			
03.01	Water	-18.311		<i>Lasten:</i> Het nadeel op de lasten t.o.v. de begroting bij deze productgroep ad € 18,2 mln bestaat enerzijds uit onderbesteding op de lasten tot een bedrag van € 17 mln en overschrijding van de lasten tot een bedrag van € 35,3 mln door harde subsidieverplichtingen van projectsubsidies die als last zijn genomen. De onderbestedingen betreffen: € 0,5 mln door minder uitgaven provinciaal waterplan voor regierol en communicatie, € 0,4 mln onderbesteding ivm afwikkeling vispassage Crevecoeur, € 0,2 mln verrekening onderhoudbijdrage waterschap. Lagere storting voorziening grondwaterheffing ad € 0,3 mln als gevolg van lagere inkomsten. € 14,8 mln als gevolg van langdurige onduidelijkheid in 2012 over de rijksbezuinigingen deelakkoord natuur Overige onderbesteding € 0,7 mln <i>Waarvan effect naar voren gehaalde verplichtingen -/ € 35,3 mln.</i> <i>Voor projectsubsidies van het beleidsterrein water zijn harde subsidieverplichtingen die als last zijn genomen tot een totaalbedrag van € 63,2 mln. In de begroting was hiervoor al rekening gehouden met een bedrag van € 28 mln. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in de productenrealisatie.</i>
			17.424	<i>Baten:</i> Vanwege de harde verplichtingen die als last zijn genomen voor projecten die worden gefinancierd uit bijdragen van het rijk of de EU vallen ook deze baten hoger uit dan geraamd.
03.02	Milieu	-18.841		<i>Lasten:</i> Het nadeel op de lasten t.o.v. de begroting bij deze productgroep ad € 18,8 mln bestaat enerzijds uit onderbesteding op de lasten tot een bedrag van € 15,1 mln en overschrijding van de lasten tot een bedrag van € 21,6 mln door harde subsidieverplichtingen van projectsubsidies die als last zijn genomen en overige overschrijdingen tot een bedrag van € 12,4 mln. De onderbestedingen betreffen:

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bedragen x € 1.000	Verschil t.o.v. begroting		Toelichting op de verschillen t.o.v. de ramingen in de begroting na wijziging
	Lasten	Baten	
	+ voordelig	+ voordelig	
	- nadelig	- nadelig	
			€ 3,3 mln Veel projecten samen investeren en schoon Brabant die naar verwachting in 2012 financieel afgerond zouden zijn (o.a. spoorzone Tilburg, biomassa Breda, duurzame herstructureringswijk en nieuwbouwwijk), hebben vertraging opgelopen als gevolg van o.a. het huidige economische klimaat. Deze middelen blijven in 2013 en verder beschikbaar voor deze projecten € 0,9 mln a.g.v. vertraagde start regionale uitvoeringsdiensten (€ 0,2 miljoen) en inzet eigen personeel i.p.v. inhuur voor de voorbereiding van de regionale uitvoeringsdiensten (€ 0,7 miljoen). € 0,9 mln afwijking externe veiligheid door harde subsidieverplichtingen die als last zijn genomen zonder dat deze waren geraamd. € 2,6 mln door vertraagde projecten aanpak spoedlocaties bodem (€ 0,5 mln), vertraging ISV-projecten (€ 0,5 mln), bodemsanering chemiepack kon niet van start gaan vanwege extra benodigd onderzoek (€ 1 mln) en onderbesteding uitvoering bedrijvenregeling (€ 0,6 miljoen). € 5,8 mln ivm doorgeschoven afwikkeling bedrijfsbeëindiging intensieve veehouderij in 2013 (€ 2,7 mln), door minder declaraties verplaatsing intensieve veehouderij (€ 1 mln), vertraagde vaststelling subsidie luchtwassers (€ 0,6 mln) en vanwege vast te stellen overeenkomsten megastallenclaims die zijn doorgeschoven naar 2013 (€ 1,4 mln). € 0,5 mln onderbesteding bij handhaving waarvan € 0,2 mln door vertraging project samen sterk in het buitengebied. Overige onderbestedingen € 1,1 mln De overschrijdingen zijn te specificeren als: <i>Voor projectsubsidies van het beleidsterrein milieu zijn harde subsidieverplichtingen die als last in de rekening zijn genomen tot een totaalbedrag van € 44,6 mln. In de begroting was hiervoor rekening gehouden met een bedrag van € 23 mln. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in de productenrealisatie.</i> De overige overschrijdingen betreffen: € 2,7 mln doordat in 2012 meer realisatie (waterbodempact) heeft plaatsgevonden dan gepland. € 9,6 mln per saldo overschrijding in verband met het via de rekening van lasten en baten verschuiven van Rijks gelden bodem van reserve naar vooruitontvangen rijksmiddelen op de balans. Daarnaast is bij enkele projecten bodem vertraging opgetreden in de voorbereiding. De overschrijding wordt geheel gecompenseerd door de vrijval uit de reserve.
			41.849 <i>Baten:</i> Vanwege de harde subsidieverplichtingen die als last zijn genomen in de jaarrekening voor projecten die worden gefinancierd uit bijdragen van het rijk en EU vallen ook deze baten hoger uit dan geraamd. <i>Lasten:</i> Het nadeel op de lasten t.o.v. de begroting bij deze productgroep ad € 16,0 mln bestaat enerzijds uit onderbesteding op de lasten tot een bedrag van € 13,8 mln en overschrijding van de lasten tot een bedrag van € 24,7 mln doordat harde subsidieverplichtingen van projectsubsidies als last zijn genomen en door overige overschrijdingen ad € 5,1 mln. De onderbestedingen betreffen:
03.03	Natuur en landschap	-15.992	PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Waarvan effect naar voren gehaalde verplichtingen -/- € 21,6 mln

Bedragen x € 1.000	Verschil t.o.v. begroting		Toelichting op de verschillen t.o.v. de ramingen in de begroting na wijziging
	Lasten	Baten	
	+ voordelig	+ voordelig	
	- nadelig	- nadelig	
			€ 3,7 mln door vertraging in de verplaatsing van één intensieve veehouderijbedrijf in 2012 niet kon worden afgerond (€ 1,3 mln), door achterblijvende aanvragen landelijke subsidieregeling natuur en landschapsbeheer uitgevoerd door dienst regelingen (€ 1 mln), door vertraging wegenprojecten is ook ontsnippering vertraagd (€ 0,6 mln), door administratieve correctie over 2011 mbt nationale parken (€ 0,5 mln) en restant werkbudget Brabant uitnodigend groen (€ 0,2 mln). € 2,1 mln door vertraging projecten biodiversiteit € 6,4 mln door vertraging projecten samen investeren (€ 3,8 mln), minder aanvragen subsidie landschapskwaliteit en cultuurhistorische waarden (€ 0,9 mln), correctie verplichting ILG-periode (€ 0,6 mln), achterblijvende gebiedscontracten door bezuinigingen bij gemeenten (€ 0,5 mln), overige onderbesteding landschappen (€ 0,6 mln). € 1,3 mln vanwege minder grondverwerving vallen de kapitaallasten lager uit. € 0,3 mln overige onderbestedingen De overschrijdingen betreffen: <i>Voor projectsubsidies op het gebied van natuur en landschap zijn harde subsidieverplichtingen als last genomen tot een totaalbedrag van € 75,6 mln. In de begroting was hiervoor al rekening gehouden met een bedrag van € 50,9 mln. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in de productenrealisatie.</i> De overige overschrijdingen betreffen: € 3,7 mln. De voortgang in de lopende inrichtingsprojecten voor de ecologische hoofdstructuur verliep voorspoediger dan verwacht en daarnaast zijn extra lasten genomen voor verliezen op panden, op verkoop van gronden en op bijkomende kosten. € 1,4 mln wordt veroorzaakt door de gewijzigde verwerking van verplichtingen ecologische verbindingzones waarvoor niet tijdig een raming kon worden opgenomen.
			11.115
Apparaatskosten	8.782		<u>Baten:</u> Vanwege de harde verplichtingen die als last zijn genomen voor projecten die worden gefinancierd uit bijdragen van het rijk of de EU vallen ook deze baten hoger uit dan geraamd. <u>Lasten:</u> De apparaatskosten zijn toegerekend op basis van de inzet van personeel uitgedrukt in fte. Een nadere toelichting op de toedeling van de apparaatskosten aan de programma's is opgenomen in bijlage 8.
Totaal programma Ecologie	-44.363	70.389	
04	Programma Economie		
04.01	Algemeen economisch beleid	-4.221	<u>Lasten:</u> Het nadeel op de lasten t.o.v. de begroting bij deze productgroep ad +/- € 4,2 mln bestaat enerzijds uit onderbesteding op de lasten tot een bedrag van € 5,5 mln en overschrijding van de lasten tot een bedrag van € 5,2 mln door harde subsidieverplichtingen van projectsubsidies die als last in de jaarrekening zijn genomen en door afwaardering van de deelnemingen BHB en Agro&Co tot een bedrag van € 4,5 mln. De onderbestedingen betreffen:

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bedragen x € 1.000	Verschil t.o.v. begroting		Toelichting op de verschillen t.o.v. de ramingen in de begroting na wijziging
	Lasten	Baten	
	+ voordelig	+ voordelig	
	- nadelig	- nadelig	
Waarvan effect naar voren gehaalde verplichtingen -/- € 5,2 mln			€ 4,1 mln door vertraging projecten samen investeren (€ 2 mln), door doorschuiven naar 2013 van valorisatieprogramma Holst&MKB (€ 1,3 mln) en door stopzetten programma landelijk gebied (€ 0,7 mln). € 0,2 mln door achterblijven declaraties MKB -innovatiefonds € 0,5 mln vanwege doorschuiven afwikkeling secretariaatskosten deelnemingen naar 2013 € 0,6 mln door vertraagde opstart projecten plattelandontwikkeling (€ 0,2 mln) en door voordelige afwikkeling van toegekende subsidies voor energiebesparende maatregelen (€ 0,4 mln). De overschrijdingen betreffen: Voor projectsubsidies op het gebied van algemeen economisch beleid, Agro & co en energie zijn harde subsidieverplichtingen die als last zijn genomen in de jaarrekening tot een totaalbedrag van € 14,5 mln. In de begroting was hiervoor al rekening gehouden met een bedrag van € 9,3 mln. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in de productenrealisatie. Afwaardering van de deelneming in BHB € 3,8 mln en Agro&Co € 0,7 mln.
			1.495 <u>Baten:</u> Vanwege de harde verplichtingen die als last zijn genomen in de jaarrekening voor projecten die worden gefinancierd uit bijdragen van de EU vallen ook deze baten hoger uit dan geraamd. Daarnaast valt de rente voor het spin-off fonds € 0,6 mln hoger uit dan geraamd.
04.02	Economisch programma Brabant	-13.801	<u>Lasten:</u> Het nadeel op de lasten bij deze productgroep ad € 13,8 mln bestaat enerzijds uit onderbesteding op de lasten tot een bedrag van € 6,5 mln en overschrijding van de lasten tot een bedrag van € 14,9 mln vanwege harde subsidieverplichtingen die als last zijn genomen voor projectsubsidies en uit overige overschrijding tot een bedrag van € 5,4 mln. De onderbestedingen betreffen: € 3,2 mln. Door de herijking van het Economisch Beleid (Economisch Programma Brabant 2020) en de vaststelling van de Strategie Werklocaties is een nieuwe regeling Provinciale Herstucturerings Programma (PHP) in bewerking die in 2013 zal worden gerealiseerd. Door deze herijking zijn de beschikbare middelen niet tot besteding gekomen en zullen deze in 2013 door middel van de regeling volledig beschikbaar komen. € 3,2 mln. Ontstaan door achterblijvende declaraties van Agentschap NL voor Pieken in de Delta (€ 1,6 mln er is geen sprake van vertraging in activiteiten), de uitvoeringskosten voor starterslift en innovatienetwerk zijn vertraagd (€ 1 mln), onderbesteding innovatieve acties brabant (€ 0,3 mln) en de voordelige afwikkeling van projecten west brabant en uitvoeringsprogramma 2011 psw hebben geleid tot lagere subsidievaststelling (€ 0,3 mln).

Bedragen x € 1.000		Verschil t.o.v. begroting		Toelichting op de verschillen t.o.v. de ramingen in de begroting na wijziging
		Lasten	Baten	
		+ voordelig	+ voordelig	
		- nadelig	- nadelig	
	Waarvan effect naar voren gehaalde verplichtingen -/- € 14,9 mln			Voor MKB, arbeidsmarkt, innovatie topsectoren en bedrijventerreinen zijn harde subsidieverplichtingen die als last zijn genomen in de jaarrekening tot een totaalbedrag van € 25,6 mln. In de begroting was hiervoor al rekening gehouden met een bedrag van € 10,7 mln. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in de productenrealisatie.
				Overige overschrijding betreft: € 5,4 mln overschrijding in verband met het via de rekening van lasten en baten verschuiven van Rijksgelden decentralisatieuitkering bedrijventerreinen van reserve naar vooruitontvangen rijksmiddelen op de balans. De overschrijding ad € 5,4 mln wordt geheel gecompenseerd door de vrijval uit de reserve.
04.03	Internationalisering en EU programma's	-60.358	5.420 68.258	<u>Baten:</u> Vanwege de harde subsidieverplichting die als last zijn genomen voor projecten die worden gefinancierd uit bijdragen van het rijk vallen ook deze baten hoger uit dan geraamd. De verschillen t.o.v. de begroting worden veroorzaakt door het feit dat pas begin 2013 duidelijkheid ontstond over de juiste wijze van verantwoorden met het oog op effecten herstructurering balanssystematiek en de verwerking van de harde subsidieverplichtingen als last in de jaarrekening. Het gaat hier om de gewijzigde verantwoording van de EU-bijdrage voor OP-Zuid.
	Waarvan effect naar voren gehaalde verplichtingen € 12 mln			Voor projectsubsidies in het kader van Europese programma's zijn harde subsidieverplichtingen die als last zijn genomen in de jaarrekening tot een bedrag van € 0,8 mln. In de begroting was al rekening gehouden met € 12,8 miljoen. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in de productenrealisatie.
	Apparaatskosten	-5.769		<u>Lasten:</u> De apparaatskosten zijn toegerekend op basis van de inzet van personeel uitgedrukt in fte. Een nadere toelichting op de toedeling van de apparaatskosten aan de programma's is opgenomen in bijlage 8.
	Totaal programma Economie	-84.149	75.174	
05	Programma mobiliteit			
05.01	Mobiliteit	-4.672		<u>Lasten:</u> Het nadeel op de lasten t.o.v. de begroting bij deze productgroep ad € 4,1 mln bestaat enerzijds uit onderbesteding op de lasten tot een bedrag van € 25,2 mln en overschrijding van de lasten tot een bedrag van € 28,5 mln door harde subsidieverplichtingen van projectsubsidies die als last zijn genomen en uit overige overschrijdingen tot een bedrag van € 0,8 mln. De onderbestedingen zijn als volgt te specificeren: - € 9,3 mln betreft vertraagde declaraties samen investeren voor meerakkerweg Eindhoven, Tangent Helmond en No-tangent Tilburg - € 6,1 mln door afrekeningsvoordelen en vertraging in projecten bij gemeenten. - € 3,8 mln door vertraagde declaraties gemeente Helmond fietstunnel Brandevoort en 's-Hertogenbosch project Ponte Palazzo - € 1,9 mln a.g.v. minder deelnemers project Spitsmijden.

Bedragen x € 1.000	Verschil t.o.v. begroting		Toelichting op de verschillen t.o.v. de ramingen in de begroting na wijziging
	Lasten	Baten	
	+ voordelig	+ voordelig	
	- nadelig	- nadelig	
05.02	Openbaar vervoer	-10.752	- € 1,9 mln a.g.v. vertraagde einddeclaratie gemeente Eindhoven voor aanleg rotonde Hovenring voor Brainport Avenue. - € 2 mln achterblijvende declaraties quick wins binnenhavens en ecozone randweg Den Bosch - € 0,2 mln onderbesteding fiets in de versnelling betreft vertraging in projecten digitaal kaartbeeld, fietsstimuleringsprogramma en snelfietsroute Oss-Den Bosch. De overschrijdingen betreffen: <i>Voor projectsubsidies op het gebied van mobiliteit zijn harde subsidieverplichtingen die als last zijn genomen in de jaarrekening tot een totaalbedrag van € 111,5 mln. In de begroting was hiervoor al rekening gehouden met een bedrag van € 83 miljoen. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in de productenrealisatie.</i> De overige overschrijding betreft: € 0,8 mln vanwege eerdere declaratie in 2012 van gemeente Den Bosch voor project Randweg
			14.496 <u>Baten:</u> Vanwege de harde subsidieverplichtingen die als last zijn genomen voor projecten die worden gefinancierd uit de Brede Doel uitkering verkeer en vervoer van het Rijk is er meer onttrokken uit de rijksbijdrage BDU. <u>Lasten:</u> Het nadeel op de lasten t.o.v. de begroting bij deze productgroep ad € 10,7 mln bestaat enerzijds uit onderbesteding op de lasten tot een bedrag van € 18 mln en overschrijding van de lasten tot een bedrag van € 24,8 mln door harde subsidieverplichtingen die als last zijn genomen en uit overige overschrijdingen tot een bedrag van € 3,9 mln. De onderbestedingen zijn als volgt te specificeren: € 9,8 mln onderuitputting op de projecten Aalsterweg Eindhoven, Stationsomgeving Suytkade Helmond en routeterminal Kennedylaan Breda € 3,7 mln door vertraagde declaraties van gemeenten voor subsidies toegankelijkheid bushaltes € 3,4 mln door vertraging in de vergunningverlening voor onbewaakte fietsenstallingen bij stations € 0,8 mln door lagere kosten voor kleine infrastructurele aanpassingen zijn ook de onderzoekskosten lager. € 0,2 mln lagere kosten monitoring en evaluatie omdat onderzoeksgegevens pas in 2013 beschikbaar worden gesteld. De overschrijdingen betreffen: <i>Op het gebied van openbaar vervoer zijn harde subsidieverplichtingen als last genomen in de jaarrekening tot een totaalbedrag van € 35,5 mln. In de begroting was rekening gehouden met een bedrag van € 10,7 mln. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in de productenrealisatie.</i> De overige overschrijdingen betreffen: € 3,1 mln OV-exploitatie Eind 2012 is de afrekening met SRE over grensoverschrijdende buslijnen 2010 t/m 2013 betaald en ook de uitgestelde afrekening aan één van de vervoerders over 2009.

Waarvan effect naar voren gehaalde verplichtingen -/- € 28,5 mln

Waarvan effect naar voren gehaalde verplichtingen -/- € 24,8 mln

Bedragen x € 1.000		Verschil t.o.v. begroting		Toelichting op de verschillen t.o.v. de ramingen in de begroting na wijziging
		Lasten	Baten	
		+ voordelig	+ voordelig	
		- nadelig	- nadelig	
				€ 0,5 mln betreft station Maarheeze. Vanwege dispuut tussen Prorail, aanemer en gemeente was de afrekening van station Maarheeze niet meer verwacht in 2012. Deze is echter toch in 2012 betaald. € 0,3 mln betreft de Diezebrug waarvan de realisatie door Prorail sneller verloopt dan verwacht.
05.03	Infrastructuur/ provinciale wegen	-7.797		10.186 <u>Baten:</u> De gerealiseerde reizigeropbrengsten vallen € 8 mln hoger uit dan geraamd o.a. door afrekeningen 2010 en 2012 van de landelijke verdeelorganisatie OV en meevallende effecten van overgang van strippenkaart naar OV-chipknip. Daarnaast is door de harde subsidieverplichtingen die als last zijn genomen voor projecten die worden gefinancierd uit de Brede Doel uitkering verkeer en vervoer van het Rijk, meer onttrokken uit de rijksbijdrage BDU. <u>Lasten:</u> Het nadeel op de lasten t.o.v. de begroting bij deze productgroep ad € 7,8 mln bestaat enerzijds uit onderbesteding op de lasten tot een bedrag van € 14,7 mln en overschrijding van de lasten door harde subsidieverplichtingen die als last zijn genomen ad € 20,8 mln en overige overschrijdingen tot een bedrag van € 1,7 mln. De onderbestedingen zijn als volgt te specificeren: € 4,8 mln N329/ A50 Osse Haven tlv BDU , deels door bezuinigingen en deels door vertraagde declaraties € 5 mln minder aan grondaankopen uitgegeven waarvan € 2,5 mln door vertraging agv langlopende onteigeningsprocedure omlegging komomleiding Oudenbosch. € 1,6 mln. Aan de doeluitkering N69 wordt jaarlijks een rente toegekend op basis van afspraken met het Rijk. De rente is mede door de crisis tot een historisch laag niveau gedaald, waardoor de realisatie ten op zichte van de begroting een onderuitputting aangeeft. € 1,4 mln BTW-correctie N279 mbt aanleg van eerste brug over omlegging Zuid-Willemsvaart. € 0,7 mln minder kosten gladheidbestrijding agv gunstige aanbesteding € 0,4 mln Dit behelst onder meer lagere uitgaven op het risicofonds PPS, A-59, en de projectkosten PPS A-59 en N69. € 0,7 mln De onderschrijding wordt veroorzaakt doordat de overdracht parallelvoorziening Sint Hubert nog niet is geëffectueerd. Verder deden de gemeenten Waalre en Valkenswaard in 2012 geen beroep op de middelen voor de bestaande N69 afkomstig van het Rijk De overschrijdingen betreffen: Voor infrastructuur/provinciale wegen zijn harde subsidieverplichtingen die als last zijn genomen in de jaarrekening tot een totaalbedrag van € 35,8 mln. In de begroting was hiervoor al rekening gehouden met € 15 mln. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in de productenrealisatie. De overige overschrijding betreft: € 1,7 mln indexering factuur rijkswaterstaat voor de A4. 8.433 <u>Baten:</u> Tegenover harde subsidieverplichtingen die als last zijn genomen in de jaarrekening staan hogere rijksuitkeringen. Vanwege de vertraging in de uitvoering van de A4 blijft de regiobijdrage achter bij de eerdere planning.

Waarvan effect naar voren gehaalde verplichtingen -/- € 20,8 mln

Bedragen x € 1.000		Verschil t.o.v. begroting		Toelichting op de verschillen t.o.v. de ramingen in de begroting na wijziging
		Lasten	Baten	
		+ voordelig	+ voordelig	
		- nadelig	- nadelig	
Apparaatskosten		-493		<i>Lasten:</i> De apparaatskosten zijn toegerekend op basis van de inzet van personeel uitgedrukt in fte. Een nadere toelichting op de toedeling van de apparaatskosten aan de programma's is opgenomen in bijlage 8.
Totaal programma Mobiliteit		-23.714	33.115	
06	Programma Cultuur en samenleving			
06.01	Cultuur	847	-69	<i>Lasten:</i> Het voordeel op de lasten t.o.v. de begroting ad € 0,8 mln bestaat enerzijds uit onderbesteding op de lasten tot een bedrag van € 4,9 mln en overschrijding van de lasten tot een bedrag van € 4 mln door harde subsidieverplichtingen die als last zijn genomen in de jaarrekening. De onderbesteding betreft: € 1,2 mln door vertraging in restauraties van monumenten vanwege onduidelijkheid over financiering door derden (klooster Nieuwstraat Breda en abdij Koningsoord Tilburg) en tegenvallers zoals bij cacaofabriek Helmond/brand speelhuis). € 3,4 miljoen door vertraging is financiële afwikkeling monumentenimpuls doorgeschoven naar 2013. € 0,2 miljoen onderbesteding door beëindiging regeling 'verhalen van Brabant'. Voor projectsubsidies Cultuur zijn harde subsidieverplichtingen die als last zijn genomen in de jaarrekening tot een totaalbedrag van € 11,3 mln. In de begroting was hiervoor al rekening gehouden tot een bedrag van € 7,3 mln, waardoor per saldo een overschrijding plaats heeft van € 4 mln. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in de productenrealisatie.
	Waarvan effect naar voren gehaalde verplichtingen +/- € 4 mln			
06.02	Jeugd	-1.074		<i>Lasten:</i> De lasten op deze productgroep worden t.o.v. de begroting overschreden met € 1 mln. Op onderdelen is enerzijds sprake van onderbesteding en anderzijds van daadwerkelijke overschrijdingen. De onderbesteding betreft de transitie jeugdzorg ad € 2,1 mln voornamelijk door voordelige afwikkelingsverschillen uit voorgaande jaren en vertraging in projecten samen investeren jeugd en gezin/deltaplan voortijdig schoolverlaten. De overschrijdingen betreffen: Voor projectsubsidies op het gebied van jeugdzorg is in totaal € 2,3 mln aan harde subsidieverplichtingen als last in de jaarrekening genomen. In de begroting was hiervoor al rekening gehouden met een bedrag van € 0,4 mln. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in de productenrealisatie. De overige overschrijding betreft: € 2,5 mln. Als gevolg van loonkostenindexering vallen de kosten voor geïndiceerde jeugdzorg € 2,5 mln hoger uit dan geraamd. Tegenover deze hogere loonkosten staat een hogere rijksbijdrage.
	Waarvan effect naar voren gehaalde verplichtingen +/- € 0,7 mln			
			2.488	<i>Baten:</i> Betreft de hogere rijksbijdrage i.v.m. loonkosten indexering jeugdzorg.

Bedragen x € 1.000		Verschil t.o.v. begroting		Toelichting op de verschillen t.o.v. de ramingen in de begroting na wijziging
		Lasten	Baten	
		+ voordelig	+ voordelig	
		- nadelig	- nadelig	
06.03	Samenleving	-320		<u>Lasten:</u> Het nadeel op de lasten t.o.v. de begroting bij deze productgroep bestaat enerzijds uit onderbesteding op de lasten tot een bedrag van € 9,1 mln en overschrijding van de lasten tot een bedrag van € 8,2 mln door harde subsidieverplichtingen van projectsubsidies die als last zijn genomen en overige overschrijdingen tot een bedrag van € 1,2 mln. De onderbestedingen betreffen: - Lagere subsidievaststelling bij een aantal instellingen leidt tot een voordeel (onderbesteding) van € 1,8 mln. - Vertraging in declaraties en financiële afwikkeling IDOPS leidt tot een onderbesteding van € 5,5 mln. - Vertraging projecten samen investeren leefbaarheid en veiligheid ad € 1,5 mln - overige onderbesteding € 0,3 mln Overschrijdingen: Voor projectsubsidies op het gebied van leefbaarheid, IDOPS, gezondheid en participatie zijn tot een totaalbedrag van € 39,9 mln aan harde subsidieverplichtingen als last genomen in de jaarrekening. In de begroting was hiervoor al rekening gehouden met een bedrag van € 31,6 mln. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in de productenrealisatie. De overige overschrijding betreft: € 1,2 mln aan doorgeschoven lasten van 2011 naar 2012 mbt multifunctionele dorpshuizen.
	Waarvan effect naar voren gehaalde verplichtingen -/- € 8,2 mln			2.669 <u>Baten:</u> De hogere lasten a.g.v. harde subsidieverplichtingen voor basis voorzieningen kleine kernen worden volledig gedekt uit de hogere baten m.b.t. EU-gelden voor plattelandsontwikkelingsprojecten.
06.04	Sociaal cultureel beleid	880		48 <u>Lasten:</u> Minder aanbestedingen en minder benodigd budget voor kennis en onderzoek leiden tot onderbesteding van € 0,9 mln
	Waarvan effect naar voren gehaalde verplichtingen			Op het gebied van algemene ondersteuning sociaal cultureel beleid is in totaal € 2.100 aan harde subsidieverplichtingen als last genomen. In de begroting was hiermee geen rekening gehouden.
	Apparaatskosten	765		<u>Lasten:</u> De apparaatskosten zijn toegerekend op basis van de inzet van personeel uitgedrukt in fte. Een nadere toelichting op de toedeling van de apparaatskosten aan de programma's is opgenomen in bijlage 8.
	Totaal programma Cultuur en samenleving	1.098	5.136	
07	Investeringsagenda			
07.01	Energietransitie	3.256		33 <u>Lasten:</u> Het voordeel op de lasten t.o.v. de begroting ad € 3,2 mln bestaat uit onderbesteding op de lasten tot een bedrag van € 19,1 mln en overschrijding van de lasten tot een bedrag van € 15,9 mln door harde verplichtingen van projectsubsidies die als last zijn genomen in de jaarrekening.
				De onderbesteding betreft:
				€ 15,1 mln door wijziging in rijksbeleid is vertraging opgetreden in de projectontwikkeling bij topsectorenbeleid.

Bedragen x € 1.000		Verschil t.o.v. begroting		Toelichting op de verschillen t.o.v. de ramingen in de begroting na wijziging
		Lasten	Baten	
		+ voordelig	+ voordelig	
		- nadelig	- nadelig	
				€ 3,2 mln door extra benodigde tijd voor innovatie. € 0,7 mln doordat bij burap 2 de begroting 2012 onvoldoende naar beneden is bijgesteld. Deze middelen komen in 2013 tot besteding.
	<i>Waarvan effect naar voren gehaalde verplichtingen -/- € 15,9 mln</i>			<i>Voor projectsubsidies energietransitie zijn tot een totaalbedrag van € 31,2 mln harde subsidieverplichtingen als last in de jaarrekening genomen. In de begroting was hiervoor al rekening gehouden met € 15,3 mln. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in de productenrealisatie.</i>
07.02	Landschappen van allure	85		0 <i>Lasten:</i> Van het werkbudget ad € 250.000 is € € 85.000 niet tot besteding gekomen.
07.03	2018 Brabant: samen culturele hoofdstad	-538		0 <i>Lasten:</i> Het nadeel op de lasten tov de begroting van € 0,5 mln bestaat voor € 94.000 uit onderbesteding en voor € 0,6 mln uit overschrijding a.g.v. harde verplichtingen van projectsubsidies die als last zijn genomen in de jaarrekening.
	<i>Waarvan effect naar voren gehaalde verplichtingen -/- € 0,6 mln</i>			<i>Voor subsidies in de bidbookfase zijn in totaal € 1,4 mln aan harde subsidieverplichtingen als last genomen in de jaarrekening. In de begroting was rekening gehouden met een bedrag van € 0,8 mln. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in de productenrealisatie.</i>
07.04	Sportplan 2016	2.016		0 <i>Lasten:</i> Het voordeel op de lasten bestaat voor € 7 mln aan subsidieaanvragen 2012 die in 2013 nog moeten worden afgewikkeld en voor € 5,2 miljoen aan voren gehaalde verplichtingen van projectsubsidies.
	<i>Waarvan effect naar voren gehaalde verplichtingen -/- € 5,2 mln</i>			<i>Voor projectsubsidies sportplan zijn tot een totaalbedrag van € 10 mln harde subsidieverplichtingen als last genomen in de jaarrekening. In de begroting was hiervoor al rekening gehouden met € 4,9 mln. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in de productenrealisatie.</i>
07.05	Grote erfgoedcomplexen	404		0 <i>Lasten:</i> De onderbesteding ad € 0,4 mln betreft de middelen voor kwaliteitsborging regionaal beeldverhaal. Vanwege het projecttempo komen deze middelen in 2013 tot besteding.
07.06	Spaar- en investeringsfonds weginfrastructuur	-1.091		5 <i>Lasten:</i> Het nadeel op de lasten bestaat voor € 5,6 miljoen uit onderbesteding mbt anticiperende grondaankopen voor de N279 en voor € 6,7 mln uit harde subsidieverplichtingen die in de jaarrekening als last zijn genomen.
	<i>Waarvan effect naar voren gehaalde verplichtingen -/- € 6,7 mln.</i>			<i>Voor projectsubsidies infrastructuur zijn tot een bedrag van € 6,7 mln aan harde subsidieverplichtingen in de jaarrekening als last genomen, waarvoor in de begroting geen raming was opgenomen.</i>
	Apparaatskosten	-250		<i>Lasten:</i> De apparaatskosten zijn toegerekend op basis van de inzet van personeel uitgedrukt in fte. Een nadere toelichting op de toedeling van de apparaatskosten aan de programma's is opgenomen in bijlage 8.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bedragen x € 1.000	Verschil t.o.v. begroting		Toelichting op de verschillen t.o.v. de ramingen in de begroting na wijziging
	Lasten	Baten	
	+ voordelig	+ voordelig	
	- nadelig	- nadelig	
Totaal programma Investeringsagenda	3.882	39	
Algemeen financieel beleid			
Algemene dekkingsmiddelen			
Opbrengst opcenten motorrijtuigenbelasting		-719	<u>Baten:</u> Als gevolg van sterke groei categorie kleine/zuinige auto's is de opbrengst opcenten motorrijtuigenbelasting ca € 0,7 mln lager dan in de begroting geraamd.
Provinciefonds	0	761	Als gevolg van eenmalige extra uitkering voor transitiekosten RUDs (decembercirculaire) valt de provinciefondsuitkering € 0,8 mln hoger uit.
Decentralisatieuitkeringen		-25.545	Bij de raming in de begroting is uitgegaan van verwerking van de decentralisatie-uitkeringen in de exploitatierekening als bate met daar tegenover een storting in reserves. In de jaarrekening is in het kader van de herstructurering van de balanssystematiek gekozen voor een andere verantwoordingswijze, waarbij de decentralisatieuitkeringen worden beschouwd als van Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel.
Dividenden	-13	326	Het hogere bedrag aan dividenduitkeringen wordt met name veroorzaakt door hoger dan geraamd dividend Essent Milieu (attero) voordeel € 0,3 mln.
Financieringsfunctie	241	14.358	Betreft het voordeel van per saldo € 14,6 mln van rentekosten en renteopbrengsten van de financieringsfunctie.
Overige algemene dekkingsmiddelen	-3.092	0	<u>Lasten:</u> Betreft de storting in de voorziening voor in het kader van kredietcrisis maatregelen verstrekte leningen aan MKB ad € 3,1 mln vanwege inschatting ultimo 2012 van het risico dat een deel van deze leningen niet tot aflossing komt.
	-2.865	-10.819	
Stelposten			
	929		<u>Lasten:</u> Betreft het onbenutte restant op de algemene stelposten.
		-3.796	<u>Baten:</u> Betreft de bij burap 2 als voordeel geraamde afwikkelingsverschillen. De realisatie is onderdeel van de verschillende productgroepen in de programma's.
Onvoorzien			
	958		<u>Lasten:</u> betreft het restant van de post onvoorzien waarop geen beroep is gedaan in 2012.
	1.887	-3.796	
Stortingen in reserves			
	32.713		De storting in de reserves zijn € 32,7 mln lager dan geraamd. Met de gewijzigde verantwoording van de decentralisatieuitkeringen waaraan het Rijk specifieke bestedingsverplichtingen koppelt, worden de van het rijk ontvangen decentralisatieuitkeringen niet langer in bestemmingsreserves gestort, maar als vooruitontvangen bedragen op de balans opgenomen.

Bedragen x € 1.000	Verschil t.o.v. begroting		Toelichting op de verschillen t.o.v. de ramingen in de begroting na wijziging
	Lasten	Baten	
	+ voordelig	+ voordelig	
	- nadelig	- nadelig	
Onttrekkingen aan reserves		-74.781	De onttrekkingen aan de reserves zijn € 74,8 miljoen lager dan geraamd in de begroting. Aan de reserves zijn provinciale uitgaafposten gekoppeld. Uitgaven op deze posten worden gedekt uit de desbetreffende reserves. Voor zover het uitgaafniveau in 2012 achterblijft bij de raming, blijft ook de onttrekking achter bij de in de begroting geraamde onttrekking uit deze reserves. Een gedetailleerd overzicht van alle toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves is opgenomen in de productenrealisatie.
Totaal generaal	-162.689	143.487	
Nadelig resultaat jaarrekening	-19.203		

Balans 2012			bedragen x € 1.000		
Activa	per 31-12-12	per 31-12-11	Passiva	per 31-12-12	per 31-12-11
Vaste activa			Vaste passiva		
<u>Immaterieel</u>			<u>Eigen vermogen</u>		
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	183.280	203.039	Algemene reserve	259.355	314.157
			Reserve essent	2.598.764	2.752.560
			Bestemmingsreserves	208.386	455.342
Kosten van onderzoek en ontwikke- ling van een bepaald actief			Saldo ná bestemming	-19.203	37.807
<u>Materieel</u>			<u>Voorzieningen</u>	33.660	22.891
Investerings met economisch nut	65.684	60.223	<u>Vaste schulden</u>		
Inv.met maatschappelijk nut	287.844	289.023	Obligatieleningen		
<u>Financieel</u>			Onderhandse leningen van:		
Kapitaalverstrekkings aan:			- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
- deelnemingen	46.967	46.152	- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	52.913	3.177
- gemeenschappelijke regelingen			- binnenlandse bedrijven		
- overige verbonden partijen			- overige binnenlandse sectoren		
Leningen aan:			- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren		
- deelnemingen	445.870	569.083	Door derden belegde gelden		
- overige verbonden partijen	6.282				
- woningbouwcoöperaties	0	0	Waarborgsommen	21	22
Overige langlopende leningen	54.904	56.623			
Overige uitzettingen met rente- typische looptijd >=1 jaar	2.222.505	2.156.786			
Sloopvergoedingen	97.486	93.065			
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.700	0			
Totaal vaste activa	3.412.522	3.473.993	Totaal vaste passiva	3.133.896	3.585.955
Vlottende activa			Vlottende passiva		
<u>Voorraden</u>			<u>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd <= 1 jaar</u>		
- grond- en hulpstoffen			- kasgeldleningen		
bouwgronden niet in exploitatie	131.505	114.183	- bank- en giroaldi	0	5
bouwgronden in exploitatie	71.303	76.831	- overige schulden	28.680	131.918
gereed product en handelsgoederen	15.281	0			
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd <= 1 jaar</u>			Overlopende passiva		
- vorderingen op openbare lichamen	47.066	44.850	- Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met specifiek bestedingsdoel	400.040	449.056
- verstrekte kasgeldleningen			- Overige overlopende passiva	852.089	189.973
- rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	0	0			
- overige vorderingen	10.786	19.281			
- overige uitzettingen	445.574	381.365			
<u>Liquide middelen</u>					
Kas, bank- en giroaldi	32.273	64.801			
<u>Overlopende activa</u>	248.394	181.602			
Totaal vlottende activa	1.002.182	882.914	Totaal vlottende passiva	1.280.809	770.952
Totaal Activa	4.414.704	4.356.907	Totaal Passiva	4.414.704	4.356.907
			<i>borg- en garantstellingen</i>	364.405	469.232

Toelichting op de balans per 31 december 2012

Aansluiting met de balans per 31 december 2011

Activa per 31 december 2011

Op de balans per 31 december 2011 is onder de overlopende activa een bedrag voor sloopvergoedingen opgenomen van € 93.064.675.

Dit bedrag is in de vergelijkende cijfers per 31 december 2011 op de balans per 31 december 2012 onder de financiële vaste activa geplaatst onder de sloopvergoedingen. De verschuiving van vlottende naar vast activa is het gevolg van de looptijd van de vordering c.q. de termijn waarop de provincie de vergoedingen gaat terug verdienen.

Daarnaast is in de vergelijkende cijfers per 31 december 2011 € 375.860 verplaatst van liquide middelen naar overlopende activa.

Verder is in 2012 beoordeeld dat als gevolg van de directe beschikbaarheid de spaartegoeden stimulus zoals opgenomen onder de overige uitzettingen korter dan 1 jaar, met terugwerkende kracht op de beginbalans 2012 (€ 27.781.168) onder de liquide middelen dienen te worden gepresenteerd.

Passiva per 31 december 2011

Op de balans per 31 december 2011 is onder de bestemmingsreserves de bestemmingsreserves voor N69 opgenomen ad € 69.432.735. Het betreft de middelen die provincie van het Rijk ultimo 2010 heeft ontvangen voor de N69.

Deze van het rijk ontvangen middelen zijn in afwijking van de classificatie bij de jaarrekening 2011 beter te classificeren als van Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel. Vandaar dat op de balans per 31 december 2012 en de daarbij horende vergelijkende cijfers per 31 december 2011 er voor is gekozen deze middelen als overlopende passiva op de balans op te nemen.

Dit leidt tot de volgende aanpassing in de balans per 31-12-2011:

Per 31-12-11

	per 31-12-11
Bestemmingsreserves	524.774.521
Af reserves N69	-69.432.735
Stand bestemmingsreserves per 31-12-11 zoals opgenomen in de balans 2012	<u>455.341.786</u>

	per 31-12-11
Overlopende passiva (	
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met specifiek bestedingsdoel (balans jaarstukken 2011)	379.622.772
	<u>69.432.735</u>
Stand voorschotbedragen met specifiek doel per 31-12-11 zoals opgenomen in de balans 2012	<u>449.055.507</u>

Herstructurering balanssystematiek

De provincie Noord-Brabant heeft in 2012 gedurende het begrotingsjaar een herstructurering doorgevoerd in haar verantwoordingssystematiek met betrekking tot subsidies.

Deze herstructurering is een reactie op een aantal ontwikkelingen te weten:

- noodzaak en wens van PS/GS om realistischer te ramen, dit na o.a. discussies in de staten over de onderuitputting van de begroting bij de uiteindelijke jaarverantwoording;
- noodzaak en wens PS/GS om inzicht te hebben in de vrij besteedbare middelen. Dit inzicht is op dit moment beperkt door o.a. reeds verplichte subsidies;
- noodzaak tot sturing op EMU-saldo. Vanuit landelijke politieke ontwikkelingen worden er strengere regels opgelegd t.a.v. overschrijding van het EMU-saldo.

Bij deze herstructurering gelden de volgende voorwaarden:

- Bij subsidies wordt het uiteindelijk toekennen van een subsidie gezien als prestatie. Hierbij dient te zijn vastgesteld dat voldaan is aan de subsidievoorwaarden en dat sprake is van een adequaat subsidieproces. Dit resulteert in een voorlopige toekenning. Door het aangaan van een voorlopige toekenning wordt een onherroepelijke verplichting aangegaan. Op basis van het voorzichtigheidsprincipe is dit het moment dat de last in de jaarrekening dient te worden verantwoord.

- De lasten als gevolg van voorlopige toekenningen worden genomen op het moment van het beschikken (afgeven van de beschikking), tenzij:
 - a. De hoogte van de subsidie expliciet is verbonden aan de te leveren prestaties (p x q subsidies), voorbeeld hiervan is een vast bedrag aan subsidie per aangelegd bushokje;
 - b. De subsidie op basis van de subsidiebeschikking expliciet toe te rekenen is aan volgende begrotingsjaren (bijvoorbeeld (1) een subsidie jeugdzorg toegekend in 2012, maar voor exploitatiejaar 2013, (2) een toekenning van een beschikking voor een project in 2012, maar in de beschikking wordt expliciet aangegeven dat het project uitgevoerd zal worden in 2014);
 - c. Op basis van het subsidieproces de indruk bestaat dat de start van het project expliciet is gepland in een ander boekjaar (bijvoorbeeld het eind december nog toekennen van subsidies). Bij de start van een project kan hierbij ook gedacht worden aan voorbereidingswerkzaamheden, zoals opmaken van bestek, tekeningen e.d.
 - d. Per balansdatum reeds een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van de eventueel terug te vorderen subsidie (dit corrigeren op de last).
 Ten aanzien van dit aspect dient een vordering te worden opgenomen in de jaarverslaggeving (inclusief correctie op de lasten) indien op een betrouwbare wijze kan worden ingeschat welk deel van de toegekende subsidies zal worden ingetrokken dan wel lager zal worden vastgesteld. Indien blijkt dat dit bijvoorbeeld op basis van de afgelopen jaren geen constant beeld oplevert en derhalve geen betrouwbare inschatting gemaakt kan worden, dan dient de vordering uit voorzichtigheid nog niet te worden verantwoord.

Decentralisatieuitkeringen

In de balans per 31 december 2011 zijn onder de bestemmingsreserves, ook de van het Rijk ontvangen decentralisatie-uitkeringen opgenomen. In het kader van de herstructurering van de balans is in 2012 bezien in hoeverre deze decentralisatieuitkeringen daadwerkelijk vrij besteedbaar zijn. Daarbij is geconstateerd dat het Rijk voor de besteding van een aantal decentralisatie-uitkeringen geen expliciete bestedingsbepalingen heeft opgenomen. Deze ontvangen decentralisatie-uitkeringen zijn net als in voorgaande jaren - voor zover besteding nog niet heeft plaatsgevonden - geclassificeerd onder de reserves.

Voor een aantal andere decentralisatie-uitkeringen heeft het Rijk wel expliciete bepalingen opgenomen over de besteding van deze uitkeringen. Voor zover deze uitkeringen nog niet zijn besteed zijn deze middelen aan de desbetreffende reserves onttrokken en via de rekening van lasten en baten in 2012 als vooruitvangen voorschotbedragen van het rijk op de balans geplaatst.

Deze verschuiving van reserves in de balans 2011 naar overlopende passiva in de balans 2012 betreft de volgende decentralisatieuitkeringen van het rijk::

- reserve bedrijventerreinen (Topper-FES bedrijventerreinen)
- reserve ISV-3
- reserve decentralisatieuitkering bodem
- reserve externe veiligheid

Algemeen

De bijlagen 1 t/m 7c bevatten specificaties van de in de balans opgenomen vaste activa en vaste passiva en maken als zodanig deel uit van deze toelichting op de balans.

De vermelde bedragen in deze toelichting op de balans luiden in hele Euro's.

ACTIVA

Vaste activa

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs c.q. de vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen.

				Bedragen in €
	Boekwaarde	Vermeerderingen	Afschrijving	Boekwaarde
	per 31 dec 11	in 2012	in 2012	per 31 dec 12
Betaalde agio obligaties	203.038.612	1.736.693	21.494.939	183.280.366

De opbrengst van de verkoop Essent is onder andere uitgezet in obligaties.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De obligaties worden gewaardeerd tegen nominale waarde omdat ze aangehouden worden tot einde looptijd. Wat bij aankoop meer (of minder) wordt betaald wordt als agio (of disagio) geactiveerd en afgeschreven over de looptijd van de betreffende obligaties.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa: investeringen met economisch nut

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investeringen in mindering gebracht.

in de bijlage 2 opgenomen overzicht.

Materiële vaste activa: investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs.

Overeenkomstig de door PS vastgestelde 3^e Nota Kapitaaldienst wordt op nieuwe investeringen in de wegensector extra afgeschreven.

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt.

De afschrijvingstermijnen zijn in de 3^e Nota Kapitaaldienst uiteengezet en toegelicht in het

	Bedragen in €					
	Boekwaarde per 31 dec 11	Investering in 2012	Desinvest. in 2012	Afschrijving in 2012	Bijdragen van derden direct gerelateerd	Boekwaarde per 31 dec 12
<i><u>Economisch nut</u></i>						
Bedrijfsgebouwen	57.173.727	11.564.583	-2.085.000	3.597.273	0	63.056.037
Vervoermiddelen	0	0	0	0	0	0
Machines, apparaten en installaties	2.296.692	47.650	0	341.606	0	2.002.736
Overige materiële vaste activa	752.268	0	0	126.552	0	625.716
	<u>60.222.687</u>	<u>11.612.233</u>		<u>4.065.431</u>	<u>0</u>	<u>65.684.489</u>
<i><u>Maatschappelijk nut</u></i>						
Gronden en terreinen	38.248.144	2.026.590	-1.046.456	3.484.707	0	35.743.571
Grond, weg en waterbouwkundige werken	250.774.909	24.981.076		23.655.343	0	252.100.642
	<u>289.023.053</u>	<u>27.007.666</u>		<u>27.140.050</u>	<u>0</u>	<u>287.844.213</u>
Totaal	<u>349.245.739</u>	<u>38.619.899</u>		<u>31.205.481</u>	<u>0</u>	<u>353.528.702</u>

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De investeringen 2012 zijn als volgt te specificeren:

<u>Investerings 2012 met economisch nut</u>	<u>€</u>
<i>Bedrijfsgebouwen</i>	
Provinciehuis	1.432.892
Renovatie Noordbrabants Museum	9.580.117
Desinvestering Noord-Brabants museum	-2.085.000
Beveiliging	0
Steunpunten	551.574
<i>Machines apparaten en installaties</i>	
Milieumeetwagens	0
Materieel Provinciale wegen	47.650
Totaal investeringen met economisch nut	<u>9.527.233</u>
 <u>Investerings 2012 in de openbare ruimte met maatschappelijk nut</u>	 <u>€</u>
<i>Gronden en terreinen</i>	
Grondverwerving	2.026.590
Desinvestering grondverwerving	-1.046.456
<i>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</i>	
Dynamisch verkeersmanagement	108.442
Voorbereiding projecten	1.335.980
Verbeteren en bouwen	12.417.187
DVM Brabantstad	1.060.017
Infraprojecten in voorbereiding	1.340.433
Vervangingsinvesteringen	8.608.020
N-261	110.996
Tot.inv.openb.ruimte met mij nut	<u>25.961.210</u>
 Tot. investeringen in materiële vaste activa	 <u>35.488.443</u>

Voor een gedetailleerd overzicht van deze categorieën naar investeringen met economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut wordt verwezen naar de bijlage 2.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

Het verloop van de kapitaalverstrekking aan deelnemingen is als volgt weer te geven:

	Bedragen in €			
	Boekwaarde per 31 dec 11	Investering in 2012	Aflossing/ afschrijving in 2012	Boekwaarde per 31 dec 12
Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen	46.152.155	5.265.000	4.450.415	46.966.740

De deelneming BHB is op basis van de voorlopige jaarcijfers 2012 van de Brabantse Herstructureringsmaatschappij afgewaardeerd met € 3,795 miljoen.

De deelneming in Agr&Co is op basis van voorlopige jaarcijfers 2012 afgewaardeerd met € 0,656 miljoen.

Conform de uitgangspunten in de 3^e nota kapitaaldienst zijn de kapitaalverstrekingen aan de deelnemingen pm gewaardeerd. Uitzondering hierop zijn de deelnemingen Agro en Co kapitaalfonds BV, BV Brabantse Herstructureringsmaatschappij Bedrijventerreinen, NV Brabantse Ontwikkelings Maatschappij, Businesspark Aviolanda Holding BV, Verkoop vennootschap BV., CBL vennootschap BV., Vordering Enexis BV. en Claim Staat Vennootschap BV.

Deze zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Leningen aan deelnemingen

De leningen aan deelnemingen betreffen de leningen aan de Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte, de rentedragende lening BOM en de vordering op Enexis. Ultimo 2010 en 2011 waren de standen van die leningen respectievelijk:

Leningen aan deelnemingen	Bedragen in €			
	Boekwaarde per 31 dec 11	Verstrekt in 2012	Aflossing in 2012	Boekwaarde per 31 dec 12
Vordering Enexis	554.907.578	0	138.727.155	416.180.423
Ruimte voor ruimte	2.800.000	910.000	210.000	3.500.000
Lening BOM (spinn-off)	11.375.863	630.022	1.616.300	10.389.585
Hypothecaire lening LSP	0	5.800.000	0	5.800.000
Biobased investeringsfonds	0	10.000.000	0	10.000.000
	<u>569.083.441</u>	<u>17.340.022</u>	<u>140.553.455</u>	<u>445.870.008</u>

Op deze leningen is in 2012 tot een totaalbedrag van € 140.553.455 afgelost.

Leningen aan overige verbonden partijen

Aan de verbonden partij LSP is in 2012 een lening verstrekt van € 6.282.000.

Overige langlopende leningen

Het verloop van de overige langlopende geldleningen is als volgt:

Overige langlopende leningen	Boekwaarde per 31 dec 11	Verstrekt in 2012	aflossing in 2012	oninbaar	Boekwaarde per 31 dec 12
Studievoorschotten renteloos	30.175	0	198	0	29.976
Studievoorschotten rentedragend	30.662	0	284	0	30.378
Deelneming NV Monumentenfonds	4.000.000	0	0	0	4.000.000
Woningbouw productie in kredietcrisis	33.084.404	910.000	1.363.180	0	32.631.224
Lening MKB-bedrijven	13.708.696	0	1.806.777	740.000	11.161.919
Crisisleningen monumenten	3.318.664	0	0	0	3.318.664
Lening Het Groene Woud	950.000	0	0	0	950.000
Energieleeningen part. Woningeigenaren	1.500.000	0	0	0	1.500.000
Versterken elektrisch rijden (EMOSS)	0	500.000	0	0	500.000
Biobased economie subsidie / lening	0	781.570	0	0	781.570
	<u>56.622.600</u>	<u>2.191.570</u>	<u>3.170.439</u>	<u>740.000</u>	<u>54.903.731</u>

Het verloop van de verstrekte geldleningen is gedetailleerd opgenomen in bijlage 3b.

Overige uitzettingen met een looptijd groter of gelijk aan 1 jaar

De overige uitzettingen met een looptijd groter of gelijk aan 1 jaar betreffen uitzettingen uit de verkoopopbrengst van Essent.

Het gaat hierbij om obligaties die bij aankoop voldoen aan de volgende criteria:

- 1 gerenommeerde financiële instellingen binnen de EER (Europese Economische Ruimte) met minimaal een AAA-rating;
- 2 Europese overheden binnen de EER (staatspapier) met minimaal een AAA-rating;
- 3 financiële instellingen binnen het EURO gebied waarvoor overheden binnen de EER een staatsgarantie hebben afgegeven waardoor de rating minimaal AAA bedraagt;
- 4 leningen met extra zekerheid (covered bonds) met minimaal een AAA-rating van financiële instellingen binnen landen in de EER met minimaal een AAA-rating;
- 5 alle stukken genoteerd in euro.

De verdeling van de obligaties over de landen en financiële instellingen is :

Nominale waarde obligaties ultimo 2012

	€	percentage
Frankrijk	522.056.028	24,07%
Oostenrijk	471.730.000	21,75%
Nederland	447.200.000	20,61%
Rabobank Nederland	182.950.000	8,43%
Kredit für Wiederaufbau	126.000.000	5,81%
Bank Nederlandse gemeenten	125.990.000	5,81%
Nederlandse Waterschapsbank	89.410.000	4,12%
Finland	79.650.000	3,67%
ABN-AMRO	43.000.000	1,98%

Nominale waarde obligaties ultimo 2012

	€	percentage
ING - bank	20.500.000	0,94%
Duitsland	19.150.000	0,88%
DNB Bolig	12.050.000	0,56%
SNS - bank	12.000.000	0,55%
Nationwide (covered bonds)	11.800.000	0,54%
Fortis	5.850.000	0,27%
Totaal	2.169.336.028	100,00%

Het totaal van deze uitzettingen is verdeeld over twee portefeuilles, te weten: de immunisatieportefeuille met een nominale waarde van € 1.682.885.986 (gelijk aan ultimo 2011) en de investeringsagendaportefeuille met een nominale waarde € 486.450.042. (was ultimo 2011: € 473.900.042).

Voor de beschikbaarheid van de A-59 heeft de provincie € 51.702.238 als financieel vast actief op de balans opgenomen. In voorgaande jaren werd dit actief gesaldeerd met de daarbij behorende lening. Op de balans per 31 december 2012 is dit actief in verband met het vergroten van het inzicht in de verplichtingen expliciet tot uitdrukking gebracht.

Daarnaast heeft de provincie nog € 1.466.880 uitgezet bij het project "participatie project Meerrijk - Eindhoven".

Sloopvergoedingen

-	31-dec-11	31-dec-12
<i>Sloopvergoedingen</i>		
Sloopvergoedingen beëindiging veehouderijen	74.578.763	73.568.828
Sloopvergoedingen intensieve veehouderij	0	0
Vorderingen Ruimte voor Ruimte	18.485.912	23.916.993
Subtotaal Sloopvergoedingen	93.064.675	97.485.822

De sloopvergoedingen en de daarbij behorende rente tot een brutobedrag van € 100,7 miljoen in het kader van de Regeling Beëindiging Veehouderijen tweede tranche worden tot de vorderingen gerekend. Op dit bedrag is het saldo van de Rbv eerste tranche (ultimo 2012: € 1,9 miljoen.) in mindering gebracht. Daarnaast is het uitgekeerde winstsaldo van Ruimte voor Ruimte (€ 2,0 miljoen) t/m 2012 verrekend. Uiteraard is het bedrag dat is doorberekend aan Ruimte voor Ruimte en derden (inclusief rente: € 23,3 miljoen) i.v.m. kavelontwikkeling en - verkoop, minus nog aan gemeenten af te dragen ontvangsten uit kavelontwikkeling (€ 2,3 miljoen) in mindering gebracht, zodat per saldo € 73,6 miljoen resteert.

Daarnaast is besloten dat in het kader van de Ruimte voor Ruimte regeling verbreed via de Vervolgsamenwerkingsovereenkomst (SOK2) 600 kavels zullen worden ontwikkeld om de kosten terug te verdienen voor:

	31-dec-11	31-dec-12
<u>Sloopvergoedingen</u>		
Sanering voormalige MOB-complexen ¹ (max. €22,5 mln.)	7.875.682	8.973.068
Sloop SOBB ² (max. € 9,0 mln.)	1.096.436	3.709.760
Sanering glastuinbouwbedrijven (max. €13,0 mln.)	9.513.795	11.234.166
Sloopkosten VIV ³ (max. € 9,2 mln.)	0	0
Totaal Sloopvergoedingen	18.485.912	23.916.993

¹ MOB = Militair mobilisatie complex

² SOBB = Sloop overtollige bebouwing buitengebied

³ VIV = Verplaatsing intensieve veehouderij

Niet via de balans, maar wel kosten die via bovenstaande regeling moeten worden terugverdiend is een bedrag van € 2,8 miljoen voor de sanering van glastuinbouw (Glasnat).

Het risico van het mogelijk niet terugverdienen van de sloopvergoedingen zoals toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen onder punt 3.3 op blz 176 is als volgt te formuleren:

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Eind 2012 is voor het project Ruimte voor Ruimte een nieuwe risicoanalyse uitgevoerd die aanleiding geeft om het risico m.b.t. de financiering 2e tranche sloopvergoedingen op te trekken naar een niveau van netto € 22 mln. De huidige marktomstandigheden, lagere verkoopprijs en minder vraag naar kavels maken dat wij de kans groter inschatten dat mogelijk niet alle voorgefinancierde middelen binnen een looptijd van 15 jaar door de provincie via ruimte voor ruimte kunnen worden terugverdiend.

Bij de risicoanalyse zijn verschillende scenario's doorgerekend, waarbij ervan is uitgegaan dat extra kavels moeten worden ontwikkeld en er twee jaar vertraging ontstaat in de terugverdiendtijd. Vanwege de complexiteit zijn al deze scenario's met de nodige onzekerheid omgeven.

Het meest waarschijnlijke scenario (90% kans) komt uit op een mogelijk verlies van € 42,7 mln, waarvan € 27,6 mln op conto van de provincie.

De huidige inzet is om alle voorgefinancierde kosten terug te verdienen door langer door te gaan met de kavelverkoop via Ruimte voor Ruimte en het nemen van maatregelen – in overleg met de private participanten – waarbij de kans groter wordt dat er voldoende wordt verdiend.

Het bedrag ad € 97,5 miljoen voor sloopvergoedingen zoals opgenomen op de balans per 31-12-2012 is daarmee de best mogelijke schatting. Het provinciaal risico ad € 27,6 miljoen is geoormdt binnen de risicoreserve.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Betreft de geactiveerde cofinancieringsbijdrage voor Dynamisch verkeersmanagement bij gemeenten ad € 1.699.900. Het geactiveerde bedrag wordt in 2013 volledig afgeschreven.

Voor een gedetailleerd overzicht van het verloop van de financiële vaste activa wordt verwezen naar de bijlagen 3a, 3b en 3c.

Vlottende activa

Voorraden

De voorraden zijn als volgt te specificeren:

	31-dec-11	31-dec-12
<u>Voorraden</u>		
Bouwgronden niet in exploitatie	114.182.852	131.505.076
Onderhanden werk (incl.	76.831.335	71.303.156

	31-dec-11	31-dec-12
bouwgronden in exploitatie)		
Voorraden handelsgoederen	0	15.281.120
Totaal Voorraden	191.014.187	218.089.353

De voorraden gronden betreffen door het provinciale ontwikkelbedrijf of door de Dienst Landelijk Gebied verworven grond in het kader van provinciale projecten (€ 58 miljoen), voorfinanciering (€ 75 miljoen) van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en voor realisatie EHS (€ 70 miljoen).

Onder de voorraden handelsgoederen staan woningen (€ 15 miljoen) die de provincie in het kader van de regeling Stimulering Woningbouw (opkoopgarantieregeling) tijdelijk in haar bezit heeft.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De voorziening wordt op peil gehouden door een jaarlijkse schatting van oninbaarheid.

Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen op openbare lichamen onderscheiden zich in:

	31-dec-11	31-dec-12
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd <= 1 jaar</u>		
<i>Vorderingen op openbare lichamen</i>		
BTW	36.197.256	40.244.542
Debiteuren openbare lichamen	8.653.097	6.821.416
Rekening-courantverhoudingen	0	0
Totaal vorderingen openbare lichamen	44.850.353	47.065.958

De te vorderen BTW betreft onder meer terug te vorderen BTW inzake het BTW Compensatie Fonds (4e kwartaal) en de vordering inzake de PPS/A59.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overige vorderingen

	31-dec-11	31-dec-12
Vordering lopende verplichtingen ILG door DLG	9.055.624	0
Debiteuren algemeen	10.225.665	10.786.381
Totaal overige vorderingen	19.281.289	10.786.381

De cummulatie van vordering debiteuren openbare lichamen (€6.821.416) en debiteuren algemeen (€ 10.786.381) maakt een debiteurensaldo van € 17.607.797. Getroffen en inbegrepen in dit saldo is een voorziening voor dubieuze debiteuren van € 432.080. Het saldo lopende verplichtingen ILG door DLG is afgewikkeld op de balans naar aanleiding van de ondertekening van de ILG afwikkelingsovereenkomst.

Overige uitzettingen

	31-dec-11	31-dec-12
Gelden in deposito (kort)	365.403.233	439.268.437
Gelden in deposito RMB	15.961.586	6.305.451
Gelden in deposito Stimulus	0	0
Totaal overige uitzettingen	381.364.819	445.573.889

Deposito (kort)

Ultimo december 2012 was € 439 miljoen in deposito's geplaatst bij verschillende Nederlandse banken. Dit bedrag is met name ontstaan door de ontvangst in 2011 en 2012 van een aantal grote bedragen zoals:

- afronding van de verkoop EPZ;
- uitkering van bedragen die geblokkeerd waren bij de verkoop van Essent (escrows);
- vooruitbetaling van de bijdrage door het Rijk voor de autosnelweg A59;
- en de (vervroegde) aflossing van een deel van de verstrekte geldlening aan Enexis.

Deze ontvangsten zijn in de liquiditeitsplanning opgenomen.

Een (beperkt) deel is in de eerste maanden van 2012 belegd in de beleggingsportefeuilles van de provincie. Een groot deel is nodig om de liquiditeitsbehoefte van 2013 en 2014 af te dekken. In de loop van het eerste kwartaal van 2013 zal onderzocht worden of een deel van dit bedrag voor een langere periode

zal worden uitgezet. Besluitvorming is mede afhankelijk van de verdere ontwikkeling rond het verplicht schatkistbankieren. Voorsnog worden deze bedragen in deposito gehouden bij een aantal gerenommeerde Nederlandse banken die voldoen aan de Wet Fido en de Ruddo.

Deposito RMB

In 2008 hebben de provincie, de gemeenten Tilburg, Breda, Eindhoven, 's-Hertogenbosch, Helmond en Oosterhout en het ministerie van V&W de bestuursovereenkomst Quick Wins Regionaal Mobiliteitsfonds brabantstad ondertekend. De stedelijke quick wins zijn maatregelen die een bijdrage leveren aan het oplossen van de bereikbaarheidsproblematiek. Het Regionaal Mobiliteitsfonds Brabantstad bedraagt per 31 december 2012 € 6.305.451. Zolang er geen beroep wordt gedaan op deze middelen worden de middelen in deposito's of op spaarrekeningen uitgezet.

Deposito Stimulus

Voor het OP zuid project worden gelden ontvangen van de Europese Commissie door Stimulus programmamanagement. Tot het moment van inzetten worden deze middelen vanuit rendementsoogpunt in kortlopende deposito's of op spaarrekeningen weggezet. In 2012 is beoordeeld dat als gevolg van de directe beschikbaarheid de spaartegoeden met terugwerkende kracht op de beginbalans 2012 (€ 27.781.168) onder de liquide middelen dienen te worden gepresenteerd.

Liquide middelen

Een nadere uitsplitsing van de liquide middelen is mogelijk door onderscheid te maken tussen liquide middelen van de provincie Noord-Brabant en liquide middelen die de provincie beheert inzake samenwerkingsverbanden. De uitsplitsing geeft het volgende beeld:

	31-dec-11	31-dec-12
Liquide middelen		
Kas / Bank PNB	6.238.903	9.685.444
Rekening courant Groenfond ILG-middelen	22.609.993	0
Liquide middelen Stimulus	35.952.134	22.587.465
Totaal liquide middelen	64.801.030	32.272.909

De kas-, bank- en giroaldi worden tegen nominale waarde op de balans opgenomen. In de loop van 2012 is het saldo tegoed op de rekening courant Groenfonds overgebracht naar de Kas / Bank PNB. Tevens zijn in 2012 met terugwerkende kracht een tweetal reclassificaties op de beginbalans verwerkt inzake Liquide middelen Stimulus van deposito's (€ 27.781.168) en naar de overige vorderingen (€ 375.860).

Rekening courant Groenfonds

	2011	2012
Saldo rekening courant Groenfonds 01/01	22.910.359	22.906.993
Bij: Ontvangen voorschotten LNV ILG	57.781.842	0
Ontvangen rente -/- bankkosten	149.224	4.374
Af: Overboeking naar Kas / Bank PNB		-22.614.366
Af: Onttrekkingen ILG	-58.231.432	0
Saldo rekening courant Groenfonds 31/12	22.609.992	0

Overlopende activa

De overlopende activa zijn onder te verdelen naar:

- Vooruitbetaalde bedragen
- Nog te ontvangen bedragen
- Overige overlopende activa

Overlopende activa	31-dec-11	31-dec-12
<i>Vooruitbetaalde bedragen</i>		
Bij voorschot betaalde salarissen/bedragen	76.726	17.484
Uitbetaalde voorschotten DLG	3.522.894	5.868.921
Vooruitbetaald aan Stimulus	0	0
Vooruitbetaalde bedragen	52.942.061	8.107.824
<i>Subtotaal vooruitbetaalde bedragen</i>	<i>56.541.680</i>	<i>13.994.230</i>

Nog te ontvangen bedragen

Nog te ontvangen bedragen Stimulus	4.798.635	117.959.762
------------------------------------	-----------	-------------

Overlopende activa

	31-dec-11	31-dec-12
Nog te ontvangen rente Stimulus	205.180	148.920
Nog te ontvangen rente deposito PNB	838.485	1.916.079
Nog te ontvangen RMB Brabantstad	16.595.663	0
Nog te ontvangen rente Obligaties N.t.o.v. rente deposito Regionaal Mobiliteitsfonds	69.296.503	69.548.220
N.t.o.v. rente netwerkbedrijf Enexis	313.329	193.311
Overige toekomstige vorderingen	6.591.373	0
Nog te ontvangen bedragen	460.170	171.170
Nog te ontvangen bedragen	25.897.577	44.460.804
<i>Subtotaal nog te ontvangen bedragen</i>	<i>124.996.915</i>	<i>234.398.266</i>

<i>Overige overlopende activa</i>	<i>63.761</i>	<i>1.084</i>
-----------------------------------	---------------	--------------

<i>Totaal overlopende activa</i>	<i>181.602.356</i>	<i>248.393.579</i>
----------------------------------	--------------------	--------------------

Nog te ontvangen bedragen

In 2012 is met terugwerkende kracht een reclassificatie op de beginbalans verwerkt vanuit de Liquide middelen Stimulus naar de overige vorderingen. (€ 375.860)

PASSIVA**Vaste passiva**Eigen vermogen

Tot het eigen vermogen worden gerekend de algemene reserve,
de bestemmingsreserves en het saldo van de jaarrekening.

Het verloop van het eigen vermogen in 2012 is als volgt:

	Saldo per 31 dec 11	Toevoeging in 2012	Onttrekking in 2012	Saldo per per 31 dec 2012
Algemene reserve	314.156.966	43.819.395	136.427.610	259.355.495
Alg.reserve saldo jaarrek.2010	37.806.744			
Reserve Essent	2.752.559.824	45.662.312	199.458.373	2.598.763.763
Bestemmingsreserves	455.341.786	87.856.086	334.812.230	208.385.642
Saldo jaarrek.2012				-18.202.613
	<u>3.559.865.320</u>	<u>177.337.793</u>	<u>670.698.213</u>	<u>3.048.302.286</u>

Het saldo van de algemene reserve per 31 december 2011 omvat ook het
rekeningresultaat 2011 ad € 37.806.744.

Over de bestemming van het batig saldo van de jaarrekening 2012 ad -/-€ 18,2 miljoen
besluiten PS bij het statenvoorstel tot vaststelling van de jaarstukken 2012.

Algemene reserve

De algemene reserve is opgedeeld in een aantal compartimenten, waarvan het verloop
als volgt is weer te geven:

	Saldo per 31 dec 11	Toevoeging in 2012	Onttrekking in 2012	Saldo per per 31 dec 2012
Algemene Reserve				
- overheveling	42.779.362	0	9.174.695	33.604.667
- doorgeschoven ruimte	57.652.493	13.009.532	0	70.662.025
- voorfinanciering	-15.381.033	3.000.000	2.233.026	-14.614.059
- Regionale structuurversterking	104.606.509	0	112.419.494	-7.812.984
- Risicoreserve	142.056.063	27.809.863	12.525.923	157.340.002
- Dividend- en rentereserve	20.000.000	0	0	20.000.000
- Industrielawaai PWP	250.316	0	74.472	175.844
	<u>351.963.710</u>	<u>43.819.395</u>	<u>136.427.610</u>	<u>259.355.495</u>

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoelinden

Component overhevelingen

De algemene reserve fungeert als "tijdelijke stalling" van niet bestede middelen 2011 die conform besluitvorming moeten worden overgeheveld naar het jaar 2012 e.v.

Onderdeel doorgeschoven ruimte

Op basis van eerdere besluitvorming bij de financiële nota's in 2012 en voorgaande jaren is de extra begrotingsruimte tijdelijk in de algemene reserve gestald om die in de komende jaren weer in de begroting te kunnen inzetten.

Component voorfinanciering

De component voorfinanciering van de algemene reserve omvat de middelen van activiteiten op de meerjarenbegroting die in de tijd naar voren zijn gehaald. Met het naar voren halen in de tijd ontstaat in een later jaar ruimte op de begroting. Deze ruimte wordt gebruikt om de tijdelijke voorfinanciering via de Algemene Reserve te compenseren. De mutaties in de reserve betreffen de voorgefinancierde middelen voor de regiobijdrage PPS-A4 en de verplaatsing intensieve veehouderij.

Component regionale structuurversterking

Bij de behandeling van de begroting 2009 en Najaarsbrief 2008 hebben PS besloten tot de instelling van de component regionale structuurversterking. Dit onderdeel is bedoeld voor de cofinanciering van bovenlokale projecten die bijdragen aan de provinciale beleidsdoelen over de volle breedte van onze begroting en die anders niet of pas veel later gerealiseerd zouden kunnen worden. Hieronder vallen onder meer de uitwerking van de intentieovereenkomst Samen investeren in West-Brabant en de 2e tranche van de samenwerking met de B5. Vooralsnog is de reserve regionale structuurversterking als component van de algemene reserve ondergebracht in verband met het risico van overprogrammering dat bij de tranches van samen investeren wordt toegepast. De onttrekking ad € 112,8 miljoen betreft de gerealiseerde projecten + de onherroepelijke verplichtingen voor Samen Investeren en samenwerking met de B5.

Component Industrielawaai/PWP

De specifieke uitkering van het Rijk voor Industrielawaai is volledig verantwoord en afgewikkeld. De resterende middelen vallen daardoor vrij en zijn in de Algemene reserve gestald ten behoeve van aanwending voor het provinciaal waterplan.

Component risicoreserve

Bij de Voorjaarsnota 2004 is door Provinciale Staten de risicoreserve ingesteld om de beleidsrisico's (de risico's die uitdrukkelijk zijn aanvaard als consequenties van bepaald functioneel beleid en die in de toekomst kunnen leiden tot extra budgettair beslag) af te dekken. Een nadere toelichting op de risico's die via de risicoreserve worden afgedekt is opgenomen in paragraaf 4 weerstandsvermogen in de jaarstukken.

Component reserve dividend Essent

Bij de behandeling van de najaarsbrief 2011 is het karakter van dit deel van de algemene reserve gewijzigd. De dividendreserve wordt ingezet als egaliseringsreserve. Indien in enig jaar een negatief verschil ontstaat tussen het saldo van rente-inkomsten en rentekosten, dan wordt dit opgevangen door de dividendreserve. In geval van positief resultaat zal dit aan de reserve worden toegevoegd, met dien verstande dat het totaal van de reserve het normniveau van € 20 mln niet zal overschrijden. Op die wijze is sprake van een gesloten rentesysteem. Eventuele hogere rente-inkomsten komen ten gunste van de indexatieportefeuille.

Reserve Essent

In deze reserve die is gevormd uit de opbrengst van de verkoop aandelen Essent is in drie componenten opgedeeld.

Component Immunisatieportefeuille

Deze component heeft tot doel om eeuwigdurend jaarlijks de met de aandelenverkoop vervallen dividenduitkering van Essent te compenseren (zie ook de paragraaf Treasury).

Omschrijving	Bedrag per 31/12/2011	Bedrag per 31/12/2012
Nominale waarde	1.682.885.986	1.682.885.986
Agio / disagio	217.831.510	217.831.510
Afschrijving agio/ disagio	-/- 36.516.746	-/- 54.132.059
<i>Boekwaarde beleggingen</i>	<i>1.864.200.750</i>	<i>1.846.585.438</i>
Bruglening Enexis	554.903.214	416.180.423
Kortlopend uitgezet via deposito *)		151.828.474
Gefinancierd uit overtollige middelen	-/- 208.909.583	-/- 208.909.583
Nog te storten in reserve in 2012	-/- 96.391	
Stand van de reserve	2.210.097.990	2.205.684.752

*) betreft vervroegde aflossing Enexis € 138.726.450 + her te beleggen afschrijving agio / disagio / correctie € 13.102.024

Component Investeringsagenda

Deze component staat ten dienste van de investeringsstrategie van de Agenda van Brabant en moet op de juiste momenten de middelen genereren voor de uitvoering van de geplande investeringen (zie ook de paragraaf Treasury).

Omschrijving	Bedrag per 31/12/2011	Bedrag per 31/12/2012
Nominale waarde	473.900.042	486.450.042
Agio / disagio	27.701.010	29.437.705
Afschrijving agio/ disagio	-/- 5.977.165	-/- 9.856.791
<i>Boekwaarde beleggingen</i>	<i>495.623.887</i>	<i>506.030.956</i>
Belegd in deposito's	300.586.383	243.462.925
Nog te storten in reserve in 2012	-/- 2.386.553	
Stand van de reserve	793.823.717	749.493.881

Component Balansverkorting

Provinciale Staten hebben bij de Voorjaarsnota 2010 besloten tot afwaardering van de geactiveerde investeringsbijdragen aan derden (waar geen provinciaal bezit tegenover staat, zie ook Voorjaarsnota 2010 blz 25/26). Hiervoor is een deel van de opbrengst verkoop Essent aangewend.

Een gedetailleerd overzicht van het verloop van de algemene reserve en de bestemmingsreserves van de provincie is opgenomen in de bijlage 4.

Rekeningresultaat

De jaarrekening 2012 sluit met een nadeling saldo van -/- € 18,2 miljoen na verwerking van de hierboven (in de tabel van het eigen vermogen) vermelde stortingen en onttrekkingen.

De jaarrekening 2011 sloot met een batig saldo van € 37,8 miljoen, dat conform de bestendige gedragslijn is toegevoegd aan de algemene reserve.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn gewaardeerd op het nominale bedrag van de daaraan ten grondslag liggende verplichtingen c.q. de voorziene verliezen.

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	Bedragen in €			
	Saldo per 31 dec 11	Toevoeging in 2012	Onttrekking in 2012	Saldo per per 31 dec 2012
Voorzieningen	22.890.503	20.168.271	10.399.047	32.659.727

De uitgaven in verband met verplichtingen en voorziene verliezen zijn rechtstreeks ten laste van de voorzieningen gebracht.

Een gedetailleerd overzicht van het verloop van de voorzieningen van de provincie is opgenomen in de bijlage 5.

N.B. In het kader van de transactie met RWE hebben de verkopende aandeelhouders een aantal garanties gegeven aan RWE. Het overgrote merendeel van deze garanties is door de verkopende aandeelhouders op het moment van verkoop van Essent PLB aan RWE overgedragen aan deze Verkoop Vennootschap BV, die vanaf het moment van oprichting dus ook aansprakelijk is mochten één of meer van deze garanties onjuist blijken te zijn. Ter verzekering van de betaling van eventuele schadeclaims heeft RWE bedongen dat een deel van de verkoopopbrengst door de verkopende aandeelhouders gedurende een bepaalde tijd op een aparte bankrekening zal worden aangehouden (in jargon: in escrow zal worden gestort). Buiten het bedrag dat in escrow zal worden gehouden, zijn de verkopende aandeelhouders niet verder aansprakelijk voor inbreuken op garanties. Het provinciaal aandeel is als onderdeel van de verkoopopbrengst Essent in de voorziening Escrow gestort. In de balans van de provincie is de voorziening gesaldeerd met de vordering miljoen op de Verkoop Vennootschap BV.

Vaste schulden

De vaste schulden, schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer, worden gewaardeerd tegen de nominale waarde minus de aflossingen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Het verloop van de vaste schulden is als volgt:

	Bedragen in €			
	Saldo per per 31 dec 11	Vermeerde- ringen	Aflossingen in 2012	Saldo per 31 dec 2012
Onderhandse leningen van				
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0	0	0
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	3.177.278	51.702.238	1.966.774	52.912.742
Waarborgsommen	21.833		1.000	20.833
Totaal	3.199.111	51.702.238	1.967.774	52.933.575

De totale rentelast voor de vaste schulden in 2012 bedraagt € 82.742.

In 2012 hebben geen vervroegde aflossingen plaatsgevonden.

Een gedetailleerd overzicht van de vaste schulden is opgenomen in de bijlage 6.

De vermeerdering in 2012 betreft de lening m.b.t. de PPS-A59 die in afwijking van voorgaande jaren niet is gesaldeerd maar op de balans expliciet tot uitdrukking is gebracht. Tegenover deze lening staat een financieel vast actief met rentetypische looptijd langer dan 1 jaar voor de beschikbaarheid van de weg.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schuld met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.

De netto vlottende schulden zijn onder te verdelen in

- Bank- en Girosaldi
- Crediteuren
- Af te dragen BTW
- Projectgelden
- Overige vlottende schulden

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

<i>Vlottende schulden</i>	31-dec-11	31-dec-12
<i>Bank- en giroaldi</i>	4.716	7
<i>Crediteuren</i>	85.728.631	27.661.547
<i>Af te dragen BTW</i>	-57.836	0
<i>Projecten</i>		
Tijdelijke groundbank Nationaal Grondfonds	0	0
Nog te betalen projectkosten Stimulus	17.078.308	0
Lopende verplichtingen ILG door DLG	9.055.624	0
<i>Subtotaal projecten</i>	26.133.932	0
<i>Overige vlottende schulden</i>		
Vooruitontvangen bedragen Stimulus	19.580.237	0
I.O.G. info	0	0
Overige vlottende schuld	533.741	1.018.772
<i>Subtotaal overige vlottende schulden</i>	20.113.978	1.018.772
<i>Totaal vlottende schulden</i>	<i>131.923.422</i>	<i>28.680.326</i>

Het crediteurensaldo ultimo 2012 bedroeg € 27.661.547, en is daarmee ruim € 58 miljoen lager dan eind 2011. Het relatief groot aandeel van niet jaarlijks terugkerende incidentele posten (projectsubsidies) met wisselende betaalmomenten kan leiden tot grote fluctuaties in eindejaarsbalansstanden. Ten opzichte van 2012 zat in het saldo 2011 voor ruim € 35 miljoen meer aan eind 2011 opgenomen declaraties inzake verkeer- en vervoerprojecten van gemeenten en Rijkswaterstaat (incidentele posten) en een incidentele afdracht aan de belastingdienst inzake BTW op de bijdrage van Rijkswaterstaat aan de PPS/A59 van € 18 miljoen.

Van het totale eindsaldo Crediteuren op 31 december 2012 is per 22 februari 2013 96% betaald.

PrivaatHoucoCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Projecten en Overige vlottende schulden

Het saldo Lopende verplichtingen ILG door DLG is afgewikkeld op de balans naar aanleiding van de ondertekening van de ILG afwikkelingsovereenkomst.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn nader te specificeren als:

Overlopende passiva	31-dec-11	31-dec-12
<i>Afdrachten salarissen</i>	4.958.311	5.365.033
Voorschotbedragen van overheidslichamen met specifiek bestedingsdoel	*449.055.507	400.039.852
<i>Nog te betalen rente</i>	157.251	71.952
<i>Projecten</i>		
Ontvangen voorschot ILG	84.885.981	47.822.561
Bijdragen Stimulus	4.398.906	144.761.688
Nog te betalen RMB Brabantstad	32.145.468	6.478.754
<i>Subtotaal Projecten</i>	121.430.355	199.063.003
<i>Nog te betalen bedragen</i>	7.452.759	3.352.731
<i>Vooruitontvangen bedragen</i>	895.730	2.254.596
<i>Nog te betalen subsidies</i>	55.079.021	644.483.018
<i>Totaal overlopende passiva</i>	<i>639.028.933</i>	<i>1.252.128.570</i>

Voorschotbedragen van overheidslichamen met specifiek bestedingsdoel

Deze van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen zijn nader gespecificeerd opgenomen in bijlage 5a van het bijlagenboek.

* = in eerste instantie is voor een eind 2011 ontvangen rijksbijdrage ten behoeve van de

N69 (€ 69,4 miljoen) een gelijknamige reserve gevormd. Dit is in de jaarrekening 2012 overgezet naar de rubriek 'voorschotbedragen van overheidslichamen met specifiek bestedingsdoel'.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Nog te betalen subsidies

In het kader van de deregulering en de administratieve lastenverlichting heeft de provincie met betrekking tot de subsidieverlening bepaald dat subsidieontvangers slechts één keer per jaar verantwoording behoeven af te leggen over de besteding. Indien een afzonderlijke aanvraag tot subsidievaststelling is voorgeschreven moet deze uiterlijk drie maanden na afloop van de activiteiten waarvoor subsidie is verleend, dan wel binnen drie maanden na afloop van het jaar waarvoor subsidie is verleend, bij Gedeputeerde Staten zijn ingediend. Indien verantwoording plaatsvindt door middel van een accountantsverklaring bij de jaarrekening geldt hiervoor een termijn van 5 maanden. Daarnaast is in de Algemene Subsidie Verordening opgenomen dat de subsidieontvanger Gedeputeerde Staten onverwijld in kennis stelt van stagnatie of wijzigingen in de uitvoering of andere feiten waardoor de uitvoering in gevaar komt, wordt vertraagd of versneld en dat voor 31 januari van het volgende jaar een verzoek wordt ingediend om prestaties door te schuiven. De ervaring is dat naar aanleiding van de verantwoordingen de totale som van de definitieve subsidietoekenningen lager uitvalt dan van de voorlopige subsidietoekenningen. De post overlopende nog te betalen subsidies per ultimo boekjaar is gebaseerd op de voorlopige subsidietoekenningen. Als gevolg van de gekozen verantwoordingssystematiek bestaat er op balansdatum derhalve een onzekerheid ten aanzien van de exacte hoogte van deze nog te betalen subsidies en de subsidies die 100% worden bevoorschot.

Verleende garanties en waarborgen

Borg- en garantstellingen

Buiten de balanstelling zijn de bedragen aan borgstellingen en garantstellingen aan natuurlijke en rechtspersonen opgenomen waarvan de specificatie als volgt is weer te geven:

	Bedragen in €
	saldo per
	31-12-2012
Gewaarborgde geldleningen aan gezondheidsinstellingen	2.348.679
Gemeenschappelijk gewaarborgde geldleningen groenfonds	14.252.263
Overige garantieverplichtingen	347.804.094
totaal	364.405.036

Gewaarborgde geldleningen aan gezondheidsinstellingen

De gewaarborgde geldleningen aan instellingen in de gezondheidszorg zijn afgegeven sinds ca 1960 tot ca 1985. In 1999 is het Waarborgfonds voor de zorgsector opgericht met als doel borg te staan voor geldleningen van deelnemende zorginstellingen. Het beleid van de provincie is erop gericht om de waarborgen zoveel mogelijk door het WFZ te laten overnemen. Ultimo 2012 resteert voor Noord-Brabant nog een bedrag van € 2,3 miljoen aan gewaarborgde geldleningen.

Gemeenschappelijk gewaarborgde geldleningen groenfonds

Samen met de overige provincies heeft Noord Brabant ultimo 2012 leningen aan het Nationaal Groenfonds gewaarborgd tot een totaalbedrag van € 108,8 miljoen. Het aandeel van Noord-Brabant daarin is 13,1% ofwel € 14,3 miljoen.

Overige garanties

De provincie heeft voorts garanties verstrekt aan het Industrie- en Havenschap Moerdijk, aan het ministerie van EL&I, aan gemeente Helmond, aan het Nationaal groenfonds, aan Rabobank, aan de gemeenten Landerd, Mill-St Hubert en Grave, aan de gemeenten Werkdam, Woudrichem en Aalburg, aan gemeente Deurne, voor de woningbouw, voor LOG strijdhoven en aan RWE-Essent. De maximaal in te roepen garanties belopen een totaal van € 347,8 miljoen.

De gewaarborgde geldleningen, de gemeenschappelijk gewaarborgde geldleningen en de afgegeven garanties zijn gespecificeerd opgenomen in de bijlagen 7a, 7b en 7c.

Niet uit de balans blijvende gerelateerde rechten en verplichtingen

Derivaten

Door de provincie Noord-Brabant wordt gebruik gemaakt van één derivaat: voor de afdekking van een renterisico dat is ontstaan bij het PPS project voor de aanleg van de autosnelweg A59.

De financiering voor dit project bestaat voor een deel uit een langlopende lening (bij aanvang ruim € 86 miljoen) die het bouwconsortium Poort van Den Bosch is aangegaan

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoelstellingen

bij de BNG. Deze lening wordt in de periode 2006 – 2020 volledig afgelost in gelijke driemaandelijke termijnen.

De provincie betaalt voor de beschikbaarheid van de weg elke drie maanden naast een vergoeding aan het consortium een bedrag aan rente en aflossing van de genoemde lening direct aan de BNG. De lening heeft een variabele rente (driemaands euribor).

Bij het financieringsmodel voor de PPS A59 is de provincie uitgegaan van een rente van 3,475% . De provincie wenste het risico van een hogere rente van de lening af te dekken en heeft daarom een renteswap afgesloten.

Met de renteswap wordt de variabele rente geruild tegen een vast rente welke is bepaald op 3,475%.

Voordat de renteswap is afgesloten heeft de provincie deze casus voorgelegd aan de toezichthouder, het ministerie van BZK. Deze heeft ingestemd met de wijze waarop de provincie het renterisico heeft afgedekt.

De renteswap heeft geen nominale waarde. Wel heeft de renteswap gedurende de looptijd een marktwaarde. Aan het einde van de looptijd van de lening bedraagt de marktwaarde altijd nul. Voor deze renteswap geldt geen bijstortverplichting.

Het restant van de lening bedraagt per 31 december 2012 € 51.702.238,09.

Uitkering provinciefonds

De realisatiecijfers uitkering provinciefonds zijn gebaseerd op de decemercirculaire 2012.

In die circulaire staat aankondigd dat het accres 2012 als gevolg van onderuitputtingen bij het Rijk lager kan uitvallen dan geraamd.

Dat kan altijd gebeuren en zal pas blijken bij de mei/junicirculaire 2013.

Zoals gebruikelijk wordt een lagere of hogere bijstelling verrekend met het volgende uitkeringsjaar (dus 2013). Afhankelijk van het publicatiemoment zal de verrekening worden betrokken bij de voorjaarsnota of anders bij de najaarsbrief.

Binnen onze meerjarenraming provinciefonds is rekening gehouden met een mogelijk achterblijvend accres, een relatieve toename van de inkomstenmaatstaf MRB en een korting in relatie tot het BTW-compensatiefonds.

In geval van een tegenvallend accres van circa 100 mln voor de gemeenten, hebben de provincies een nadeel van circa 5 à 10 mln.

Het aandeel van Noord-Brabant daarin bedraagt bijna 12% en leidt dan tot een verlies dat beperkt blijft tot € 0,6 à € 1,2 mln.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen – rekening 2012

Vakantiegeld

Het vakantiegeld wordt in de exploitatie verantwoord voor zover dat daadwerkelijk is uitbetaald. Uitbetaling geschiedt in de maand mei, zodat aan het eind van het jaar een verplichting ontstaat van 7 maanden vakantiegeld. Dat komt neer op een totaalbedrag van bijna € 3 miljoen. De verplichting is overigens iets teruggelopen t.o.v. vorig jaar, a.g.v. daling van de personeelsomvang.

Deze verplichting is elk jaar per ultimo boekjaar aanwezig.

De komende jaren zal o.g.v. de 'Agenda van Brabant' het personeelsbestand in omvang dalen. Dat zal vermoedelijk ook leiden tot een daling van de verplichting aan opgebouwd vakantiegeld per ultimo van het boekjaar. Zonder rekening te houden met andere wijzigingen (salarisstijgingen, CAO-wijzigingen en overige wijzigingen in de omvang van het personeelsbestand) ziet de meerjarige verplichting er als volgt uit:

	2012>2013	2013>2014	2014>2015	2015>2016	2016>2017
Vakantiegeld	2.910.000	2.730.000	2.470.000	2.460.000	2.460.000

Wachtgelden en aanvullende uitkeringen aan vml. personeel (op de eigen payroll)

De wachtgelduitkeringen worden structureel in de begroting opgenomen. Op basis van de situatie per ultimo 2012, moet voor 2013 rekening worden gehouden met een totaal volume van ca. € 108.000, waarvan ca. € 76.000 voor de provinciale organisatie en ca. € 32.000 voor de oud-medewerkers van het ETIN.

De meerjarige verwachting van deze verplichtingen is als volgt (excl. indexering):

	2013	2014	2015	2016	2017
Wachtgelden	108.000	43.000	43.000	43.000	12.000

De verplichtingen nemen in de loop van komende jaren af, als gevolg van beëindiging/afloop van bepaalde verplichtingen.

Sociale uitkeringen (werkloosheid, gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid en suppletie) via uitkeringsinstantie

Op het terrein van de sociale (werknemers)verzekeringen is de provincie eigen-risicodragers voor de ZW, de WW, bovenwettelijke uitkering, alsmede de WGA (= Wet werkherleving gedeeltelijk arbeidsgeschikten). De WW, bovenwettelijke WW en de WGA worden uitgevoerd door derden (UWV en Loyalis). De kosten van die uitkeringen,

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

alsmede uitvoeringskosten brengen de uitkeringsorganisaties maandelijks bij de provincie in rekening.

Deze kosten van deze uitkeringen worden structureel in de begroting opgenomen.

Gebaseerd op het verleden wordt voor 2013 rekening gehouden met een totaal volume van ca. € 291.000.

Deze verplichtingen zijn meerjarig als volgt weer te geven:

	2013	2014	2015	2016	2017
uitkeringen	285.000	285.000	285.000	285.000	285.000
uitvoeringskosten	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000

Vroegpensioen (FPU, 57+ en suppletie)

Tot en met 2005 konden medewerkers met vervroegd met pensioen, de zgn. FPU. O.g.v. de regeling "FPU Provincies" komt een deel van de kosten ten laste van de provincie. Daarnaast is eind 2005 door 120 ambtenaren gebruik gemaakt van de zgn. "57+"-regeling.

Omdat de FPU-regeling m.i.v. 2006 is vervallen, kunnen er geen nieuwe verplichtingen meer bijkomen, en nemen de lasten de komende jaren af, in 2016 tot 'nul'.

Voor 2013 worden de totale kosten hiervan geraamd op € 920.000 De (aflopende) meerjarige verplichtingen zijn als volgt weer te geven:

	2013	2014	2015	2016	2017
FPU	338.000	264.000	132.000	0	0
suppletie (incl. opbouw pens.premie)	499.000	0	0	0	0
uitvoeringskosten ABP	10.000	6.000	3.000	0	0

Overige niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Kunstbezit

De provincie bezit een aantal kunstwerken die niet op de balans zijn opgenomen. De verzekerde waarde van deze kunstwerken bedraagt € 6,2 miljoen.

Schadeprocedures

De provincie heeft tot een totaalbedrag van € 3,4 miljoen aan schadeclaims ontvangen waarvan de juridische procedures nog doorlopen in 2013.

De hoogste claim betreft een bedrag van € 2,9 mln waarvoor een gerechtelijke procedure loopt en waarvan de uitspraak wordt verwacht op 24 april 2013.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2012 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa									
I N D I C A T O R E N														
I&M	E5	Verzameling I&M	Regeling verzameling I&M	Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Besteding (jaar T) (en eventueel besteding van voorgaande jaren voor zover nog niet eerder verantwoord) Aard controle R Indicatornummer: E5 / 01 € 9.235									
I&M	E11	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)	Subsidiering programma's voor lokale luchtkwaliteitsmaatregelen en Besluit milieusubsidies Provincies	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen (exclusief besteding uit ontvangen rente opbrengsten) Aard controle R Indicatornummer: E11 / 01 € 775.356	Besteding (jaar T) ten laste van eigen middelen Aard controle R Indicatornummer: E11 / 02 € 0	Besteding (jaar T) ten laste van bijdragen door derden = contractpartners (niet rijk of medeoverheid) Aard controle R Indicatornummer: E11 / 03 € 0	Besteding (jaar T) ten laste van rentebaten medeoverheid op door rijk verstrekte bijdrage NSL Aard controle R Indicatornummer: E11 / 04 € 23.873	Teruggestort/verrekenend in (jaar T) in verband met niet uitgevoerde maatregelen Aard controle R Indicatornummer: E11 / 05 € 0	Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E11 / 06 Nee					
I&M	E11_2010	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) - Hermaatschuldiging 2010	Subsidiering programma's voor lokale luchtkwaliteitsmaatregelen en Besluit milieusubsidies Provincies	Besteding 2010 ten laste van rijksmiddelen (exclusief besteding uit ontvangen rente opbrengsten) Aard controle R Indicatornummer: E11_2010 / 01 € 6.560.568 Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt In verband met de overgang naar het baten-lastenstelsel Aard controle R Indicatornummer: E11_2010 / 02 € 0	Besteding 2010 ten laste van eigen middelen Aard controle R Indicatornummer: E11_2010 / 02 € 0 Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt In verband met de overgang naar het baten-lastenstelsel Aard controle R Indicatornummer: E11_2010 / 03 € 0	Besteding 2010 uit bijdragen door derden = contractpartners (niet rijk of medeoverheid) Aard controle R Indicatornummer: E11_2010 / 03 € 0 Besteding 2010 uit rentebaten medeoverheid op door rijk verstrekte bijdrage NSL Aard controle R Indicatornummer: E11_2010 / 04 € 132.932	Teruggestort/verrekenend in 2010 in verband met niet uitgevoerde maatregelen Aard controle R Indicatornummer: E11_2010 / 05 € 0	Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E11_2010 / 06 Nee						
I&M	E27	Brede doeluitkering verkeer en vervoer	Wet BDU Verkeer en Vervoer (art. 10)	Provincies en stadsregio's (Wgr+)	Eindsaldo/reservering (jaar T-1) Aard controle R Indicatornummer: E27 / 01 € 215.651.560 Eindsaldo/reservering (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: E27 / 02 € 180.384.967 Individuele bestedingen (jaar T), die meer dan 20% van de totaal ontvangen BDU bedragen Omschrijving Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27 / 03 € 441.738.748	Rentebaten (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: E27 / 02 € 2.147.186	Ontvangen BDU-bijdrage V&W (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: E27 / 03 € 102.273.000	Terugbetaling door derden vanuit BDU-bijdrage verstrekte middelen in (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: E27 / 04 € 0	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: E27 / 05 € 139.249.236	Correctie over besteding (T-1) Aard controle R Indicatornummer: E27 / 06 € 437.543				
I&M	E28	Regionale mobiliteitsfondsen	Besluit Infrastructuurfonds Provincies en Wgr+ regio's	Eindsaldo (jaar T-1) Aard controle R Indicatornummer: E28 / 01 € 15.549.806 Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E28 / 02 Nee	Dotatie regio in (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: E28 / 02 € 0	Dotatie rijk in (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: E28 / 03 € 0	Rentebaten (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: E28 / 04 € 193.494	Besteding (jaar T) uit het fonds (onderscheid herkomst middelen niet nodig) Aard controle R Indicatornummer: E28 / 05 € 9.264.546	Eindsaldo (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: E28 / 06 € 6.478.754					
EL&I	F3	Verzameling EL&I	Regeling verzameling I&M	Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Besteding (jaar T) (en eventueel besteding van voorgaande jaren voor zover nog niet eerder verantwoord) Aard controle R Indicatornummer: F3 / 01 € 608.000									
VWS	H8	Doeluitkering jeugdzorg (Bureau Jeugdzorg + Zorgkosten Jeugdzorg)	Wet op de jeugdzorg (art. 37) en Regeling bekostiging jeugdzorg 2009 Provincies en stadsregio's (Wgr+)	Aantal Onder toezichtstelling (OTS), (jaar T-1) Aard controle D1 Indicatornummer: H8 / 01 936	Aantal OTS (jaar T-1), overig Aard controle D1 Indicatornummer: H8 / 02 1.662	Aantal voorlopige voorgedij (jaar T-1) Aard controle D1 Indicatornummer: H8 / 03 15	Aantal voorgedij (jaar T-1) Aard controle D1 Indicatornummer: H8 / 04 895	Aantal jeugdreclassering (jaar T-1) Aard controle D1 Indicatornummer: H8 / 05 1.098	Aantal samenloop (jaar T-1) Aard controle D1 Indicatornummer: H8 / 06 126					
VWS	H8	Doeluitkering jeugdzorg (Bureau Jeugdzorg + Zorgkosten Jeugdzorg)	Wet op de jeugdzorg (art. 37) en Regeling bekostiging jeugdzorg 2009 Provincies en stadsregio's (Wgr+)	Aantal Individuele Traject Begeleiding (jaar T-1) (ITB), harde kern Aard controle D1 Indicatornummer: H8 / 07 15	Aantal ITB (jaar T-1), Cliem Aard controle D1 Indicatornummer: H8 / 08 92	Aantal scholing- en trainingsprogramma's (STP) (jaar T-1) Aard controle D1 Indicatornummer: H8 / 09 0	Besteding (jaar T) aan stichting die een bureau jeugdzorg in stand houdt - deel justitielaken Aard controle R Indicatornummer: H8 / 10 € 32.034.202	Besteding (jaar T) aan stichting, die een bureau jeugdzorg in stand houdt - deel taken bureau jeugdzorg en subsidie bureau jeugdzorg Aard controle R Indicatornummer: H8 / 11 € 27.672.445	Besteding (jaar T) aan zorgaanbod Aard controle R Indicatornummer: H8 / 12 € 134.481.165					
VWS	H8	Doeluitkering jeugdzorg (Bureau Jeugdzorg + Zorgkosten Jeugdzorg)	Wet op de jeugdzorg (art. 37) en Regeling bekostiging jeugdzorg 2009 Provincies en stadsregio's (Wgr+)	Aantal aanmeldingen (jaar T-1) aan het LBIO door bureau jeugdzorg Aard controle D2 Indicatornummer: H8 / 13 1.985	Aantal afmeldingen (jaar T-1) aan het LBIO door bureau jeugdzorg Aard controle D2 Indicatornummer: H8 / 14 1.792	Omvang egaliseringsreserve jeugdzorg per 31 december (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: H8 / 15 € 10.898.341	Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H8 / 16 Ja							